

Η ΑΝΘΩΠΩΛΙΣ ΤΟΥ ΛΟΓΓΟΥΟΛ.

(Ἐπεισόδιον τῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς ἐν τῆνῆσῳ τῆς Ἀγίας Ἐλένης αἰχμαλωσίας τοῦ Αὐτοκράτορος Ναπολέοντος.)

ΕΞ συνεπληροῦντο ἤδη ἔτη, ἀφότου ἔκειτο καθειργμένος εἰς τὸν περιόρυτον κλωβὸν τοῦ ὀ μεγαλοπρεπῆς ἀετὸς τῆς Γαλλίας, ὁ ἐν τῇ χηλῇ αὐτοῦ ὀρμαθοῦς διαδημάτων φέρων. Ὁ γίγας, τὸν ὀποῖον μοχθοῦσα ἔφερε τῆς γῆς ἢ σφαῖρα, κατὰ τὰς ἐκφράσεις τῶν αἰθερίων ἡμῶν ποιητῶν, ἦν ἐρριμμένος ἐπὶ ξηροῦ βράχου, χιλιάδας μιλίων μακρὰν τῆς προσφιλεστάτης αὐτῷ πατρίδος καὶ παίγιον τῶν τρομερωτέρων τῆς τύχης περιπετειῶν. Τοιαύτη τις ἡ ἀστασία τῶν ἀνθρωπίνων!

Αἱ νύκτες ὑπὸ τοὺς τροπικοὺς εἰσὶν ὀραϊαὶ καὶ μεγαλοπρεπεῖς. Εἰς τὸν οὐρανὸν, ὀς εἰς πλατεῖαν ἀργυρὰν σινδόνην, μαρμαίρει ἢ φλογερὰ κόνις τοῦ θρόνου τοῦ Ὑψίστου, τὸ ἀναρίθμητον πλῆθος τῶν ἀστέρων. Μάρτυς τοσοῦτων θαυμασιῶν, ὀ ψυχρότερος ἄνθρωπος, ὀ πλέον ἀνάσθητος εἰς τὰς μεγάλας τῆς φύσεως σκηνάς, βιάζεται νὰ εἴπῃ μετὰ τοῦ Προφητάνακτος: « Ὁ ὀ οὐρανὸς ὀ δειγὸς τῆς δόξης αὐτοῦ! »

Ὁ Ναπολέων ἠγάπα τὰ μέγιστα νὰ ἐγκύπτῃ εἰς τὴν παρατήρησιν τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ φαινομένων· φαίνεται ὀτι οἱ μυστικοὶ δεσμοὶ, οἱ συσχετίζοντες τὸν ἀνθρώπινον νοῦν μετὰ τὸν ἄπειρον νοῦν, τὸν κυβερνῶντα τὴν οἰκουμένην, ἦσαν ἰσχυρότατοι καὶ ἐντελέστατοι εἰς τὴν καρδίαν τοῦ. Ἠσθάνετο λοιπὸν μεγίστην εὐχαρίστησιν, ὀσάκις τὸν ἔφευγεν ὀ ὕπνος, νὰ ἐξέρχεται ἀπὸ τὸν μικρὸν τοῦ κοιτῶνα καὶ νὰ περιπατῇ εἰς βράχους κορυμνώδεις καὶ ἀποτόμους.

Μὲ ῥάχιν μικρὸν κεκυρτωμένην, μετὰ χεῖρας ἐσταυρωμένης συνήθως ὀπίσω, μετὰ βῆμα βαρὺ ἄλλὰ στερεὸν, ἀνήρχετο ἔλικοειδῶς ἓνα πρὸς ἓνα τοὺς βράχους, οἵτινες περιζώνουσι τὴν κατοικίαν τοῦ, ἴστατο εἰς τὴν ὀψηλοτέραν κορυφὴν, καὶ ἐκείθεν περιέφερε τὸ βλέμμα εἰς τὰ βάθη τοῦ ὀκεανοῦ καὶ τὴν ἄπειρον ἔκτασιν τοῦ οὐρανοῦ, εἰς τὰ πλοῖα τοῦ λιμένος καὶ τοὺς ἀστέρας τοῦ στερεώματος. Τὰ ἡσυχα βλέμματα τοῦ ἡρώος δὲν ἐδικαιολόγουν ποσῶς τὴν ἀνησυχίαν, ἣτις εἶχε συσσωρεύσει εἰς μικρὰν τινα καὶ ἀπομειμακρυσμένην νῆσον τὸν τρομερὸν ἐκείνον ἀριθμὸν τοῦ στόλου καὶ τῶν στρατιωτῶν πρὸς ἐπιτήρησιν καὶ φύλαξιν τοῦ ἐνδόξου τούτου αἰχμαλώτου.

Ἄλλ' ὀ Ναπολέων καὶ μετὰξὺ τῆς νεκρᾶς ἐκείνης φύσεως καὶ τῶν ἀγρίων βράχων ἐνόμιζεν εἰσέτι ἑαυτὸν εἰς τὸ πεδῖον τῆς Αὐστερλίτσης, ἢ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τετραγώνου τῆς φρουρᾶς τοῦ ἐν Βατερλώ. Ἐβλεπεν ὀλα τὰ περι αὐτὸν ἄνευ ταραχῆς, ἄνευ θυμοῦ καὶ ἀγανακτήσεως. Δὲν ἦτο Μάριος καθήμενος ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς Καρχηδόνας, ἢ ἀποφεύγων τὸν θάνατον εἰς Μιντούρναν, οὔτε Διοκλητιανὸς καλλιεργῶν τοὺς θρίδακας τοῦ εἰς Σάλωνα ἦτο ὑπεράνω καὶ τοῦ Μαρίου καὶ τοῦ Διοκλητιανοῦ, ἐφάμιλλος τοῦ Καίσαρος, τοῦ Ἀλεξάνδρου, τοῦ Μεγάλου Καρόλου. Ἦτο ὀ Ναπολέων εἰς τὸν Γολγοθᾶν τῆς δόξης!

Περὶ τὸ 1820 ὀ Αὐτοκράτωρ ἤρχισε νὰ πάσχη ὑπὸ τῆς νόσου, ἣτις τὸν ὀδήγησε μετ' ὀλίγον εἰς τὸν τάφον· οὐχ ἦττον ὀμως, ἐπιτρέποντος τοῦ καιροῦ, ἐξήρχετο ἐφ' ἄρματος. Ἐπειδὴ δὲ διέτρεχε τάχις τὸ μικρὸν διάστημα, τὸ ὀποῖον τῷ συνεχωρεῖτο, ἠγάπα τούτου ἔνεκα νὰ διερευνᾷ τὰς λεπτομερείας. Οὕτως, ἀφοῦ ἐτελείωσε μίαν ἡμέραν ὑπαγόρευσιν τινα, (καθὸτι μέχρι τῶν ἐσχάτων τῆς ζωῆς τοῦ στιγμῶν κατέγιεν εἰς τὴν σύνταξιν τῶν

Απομνημονεύματων του, τὸ δὲ εἶδος τοῦτο τῆς ἐργασίας κατέστη ἡ μόνη αὐτοῦ διασκέδασις, ἐξήρχετο συνοδευόμενος εἴτε ὑπὸ τοῦ στρατάρχου, εἴτε ὑπὸ τοῦ στρατηγῶν Μουθλωνος, ἢ καὶ μόνος ἐνίοτε, ὡσάντι δὲν ἐφοβεῖτο μήπως παραδοθῆ ὑπὸ τῶν ἐπαισθητῶς ἐλαττωθεῖσιν αὐτοῦ δυνάμεων.

Αἱ ἐκδρομαὶ τοῦ σχεδὸν πάντοτε διηυθύνοντο πρὸς τὴν πλησιεστέρην τοῦ Λογγουὸδ κοιλάδα. Ἐπισκέπτετο δὲ οὕτω τὰς παροικίας καὶ τοὺς ὀλίγους ἐν αὐταῖς εὐρισκομένους κατοίκους, οἵτινες πάντες σχεδὸν ἦσαν πένητες. Αἱ ὁδοὶ ἦσαν ἐνίοτε ἀπρόσβατοι· ἀλλ' ὅσοι σκολιώτεραι ἦσαν αὐταί, τοσοῦτ' ἄλλο ἐφαινότο ἀγαθῶν ὁ Αὐτοκράτωρ τὰς ἐκδρομάς ταύτας· ἦσαν δι' αὐτὸν ἐλευθερίας ἀφιδρωμα. Τὸ μόνον δὲ πρᾶγμα, εἰς τὸ ὅποιον δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συνεπιθῆ, ἦτο ἡ συνάντησις τῶν Ἀγγλων σκοπῶν, κατὰ δικστήματα τοποθετημένων διὰ νὰ τὸν ἐποπτεύωσιν.

Ἡμέραν τινὰ, καθ' ἣν νεῖον ἐξετέλεσεν ἐπισκόπησιν ἐν μέσῳ τῶν ἀγρίων βράχων, ἀνεκάλυψε πενιχρὸν τι οἴκημα, τοῦ ὁποίου ἦνοιξε τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθεν εἰς μικρὸν ἀνθοστόλιστον κήπον, ὑπὸ νεανίδος τινος ποτιζόμενον κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν. Ἦτο δὲ αὕτη ξανθὴ, ζωηρὰ καὶ ὁμοιωμένη, ὡς τὰ ἄνθη τῆς· εἶχεν ὀφθαλμοὺς γλαυκοὺς, οἵτινες ἐξέφραζον τοσοῦτ' ἡμέλιον ἀγαθότητα, ὥστε ἐπροξένησεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς τὸν Ναπολέοντα.

— Πῶς ὀνομάζεσθε, κυρία; τὴν ἠρώτησεν ὁ Αὐτοκράτωρ.

— Ζεννὴ, Κύριε, ἀπεκρίθη ἐκείνη Γαλλιστὶ ἀρκετὰ καλῶς, ἀλλ' ὡς ἐκπλαγείσα ἀπὸ τὴν αἰφνίδιον ἐκείνην ἐμφάνισιν.

— Τὸ οἰκογενειακὸν σας ὄνομα; ἐπανέλαβεν ὁ Ναπολέον.

— Μπρακτῶν, ὑπέλαβεν αὕτη μετὰ πλειοτέρας ἀμηχανίας.

— Φαίνεται ὅτι ἀγαπᾶτε πολὺ τὰ ἄνθη, καὶ ὅτι γνωρίζετε τὴν καλλιέργειαν αὐτῶν.

— Ἀλλοίμονον, Κύριε! ἡ ἐνασχόλησις αὕτη εἶνε ἡ μόνη ἐλπίς μου.

— Πῶς τοῦτο;

— Καθ' ἐκάστην ὑπάγω εἰς τὴν πόλιν, φέρουσα ἀπὸ τὰ ὅποια βλέπετε γεράνια, καὶ ζῶ ἐκ τῶν τριῶν ἢ τεσσάρων σολιδίων, τὰ ὅποια με δίδουσιν εἰς ἀντάλλαγμα τῶν ἀνθῶν μου.

— Ἀλλ' ὁ πατήρ σας καὶ ἡ μήτηρ σας τί κάμνουσι λοιπὸν;

— Δὲν ἔχω πλέον, Κύριε, ἀπήντησεν ἡ νεῖνις μετὰ συγκινήσεως.

— Κανένα ἄλλον συγγενῆ;

— Οὕτε, Κύριε, δυστυχῶς· εἰμαι ὅλως διόλου ξένη εἰς αὐτὴν τὴν νῆσον. Πρὸ τριῶν ἐτῶν ὁ πατήρ μου, ἀρχαῖος ὑπαξιωματικὸς τοῦ Ἀγγλικῶν στρατοῦ, καὶ ἡ μήτηρ μου, Ὀλλανδὴ τὸ γένος, ἀνεχώρησαν ἐκ Λονδίνου λαβόντες με μεθ' ἑαυτῶν, διὰ νὰ ὑπάγωσιν, ὡς ἔλεγον, πρὸς ἐντάμωσιν συγγενῶν, οὓς εἶχομεν εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ οἵτινες ἐμελλον νὰ μᾶς βοήθῃσιν. Δὲν εἴμεθα πλούσιοι· οἱ γονεῖς μου ὑπέστησαν ὅλας τὰς κόσμου τὰς δυσκολίας διὰ νὰ συνάξωσι τὸ ἀναγκαιὸν πρὸς τὸν μακρὸν ἐκεῖνον

διάπλουον ποσόν. Ἀλλὰ φεῦ! ἐπέπρωτο νὰ μὴν ἴδωσι τὸ τέρας τοῦτου! ὁ μὲν πατήρ μου ἀπέθανε κατὰ τὸν διάπλουον, καὶ ὅτε τὸ πλοῖόν μας προσωρισθῆ εἰς ταύτην τὴν νῆσον, ἡ δυστυχὴς μήτηρ μου τοσοῦτον ἐπασχεν, ὥστε μᾶς ἀφῆσεν ἐδῶ. Ἡ μήτηρ μου ἦτο διὰ πολὺν καιρὸν ἀσθενής, καὶ πόρον ζωῆς δὲν εἶχομεν· διὰ νὰ ἐπιφέρῃ δὲ ἀνακούφισιν τινὰ τῆς δυστυχίας μας, με ἐσυμβούλευσε νὰ πωλῶ ἄνθη. Εἰς ἔμπορον ἐν τούτοις τῆς πόλεως, ἐρωτήσας με, ὡς ὑμεῖς, περὶ τῆς καταστάσεώς μας, ἔλαβεν οἶκτον δι' ἡμᾶς· μᾶς ἔδωκε τὴν καλύβην ταύτην, ἐν ἣ ἡ μήτηρ μου καὶ ἐγὼ ἐζήσαμεν ἐπὶ διετίαν ἐκ τῶν προϊόντων τοῦ κηπαρίου τοῦτου. Πρὸ ἐνός ἔτους ἡ μήτηρ μου ἀπέπτη εἰς τὸν Πλάστην τῆς, με παρήγγειλε δὲ νὰ ἔχω θάρρος, καὶ, τὸ βλέπετε, Κύριε, τὴν ὑπήκουσα!

Ταῦτα λέγουσα ἡ Ζεννὴ, ἥτις ἦν εἰς ἄκρον εὐαίσθητος καὶ τρυφερά, δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά της.

Κατὰ τὴν σύντομον ταύτην διήγησιν ἐφάνη συγκινημένος ὁ Ναπολέων, λέξεις δὲ τινες δυσκατάληπτοι εἶχον ἐξέλθει τοῦ στόματός του· τέλος εἶπεν εὐκρινῶς.

— Δυστυχῆς παιδίον! τί ἐπραξεν εἰς τὸν Θεὸν, διὰ νὰ ριφθῆ εἰς τοιοῦτον τόπον καὶ τὸσον δυστυχῶς; Παράδοξος τοῦ πεπρωμένου προσέγγισις! καὶ αὕτη, ὡς ἐγὼ, δὲν ἔχει μίτη πατρίδα, μίτη οἰκογένειαν! . . .

Καὶ ταῦτα λέγοντος, στεναγμῶς, τοσοῦτ' ἐπαισθητότερος ὅσοι μᾶλλον συνεσταλμένος, ἐξωλίθησεν τοῦ γήθους τοῦ Αὐτοκράτορος. Οὕτως ὁ ἀνὴρ,

ὁ εἰς μίαν μόνην ὥραν
τὴν γῆν παῖξας τὴν γῆν χάσας εἰς τοῦ Βατερλώ τὴν χώραν,

καὶ τὸν ὅποιον ἡ ἀπόλεια τῶν δύο ὠραιότερων τῆς Εὐρώπης θρόνων εὗρεν ἀτάραχον καὶ καρτερικόν, ἔκλαυσεν εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς μητρός του. Ἀλλ' εὐθὺς, ἐπαναλαβὼν τὴν ἀταραξίαν του, εἶπεν εἰς τὴν νεανίδα.

— Κυρία, ἐπεθύμουν νὰ λάβω ἐν ἐνθύμημα τῆς ἐπισκέψεώς μου· συλλέξατέ μοι μίαν ἀνθοδέσμη.

Ἡ Ζεννὴ, συλλέξασα τὰ ὠραιότερα ἄνθη, προσέφερεν αὐτὰ εἰς τὸν ξένον τῆς, ὅστις εἰς ἀντάλλαγμα τῆ ἔδωκε πέντε χρυσὰ νομίσματα.

— Ὦχ! θεέ μου! ἀνεκράξεν ἡ νεῖνις, μὴ δυναμένη νὰ πιστεύσῃ τοὺς ἰδίους τῆς ὀφθαλμούς· διατί, Κύριε, νὰ μὴ ἔλθῃτε προτιότερα; ἡ μήτηρ μου δὲν θὰ ἔστρεψιτο κανενὸς πράγματος, καὶ δὲν θὰ ἀπέθνησκε!

— Καλὰ, τέκνον μου! εἶπεν ὁ Ναπολέων, ὑπὲρ ποτε συγκινήσεις· ἰδοὺ καλὰ αἰσθημάτων· θὰ ἐπανέλθω νὰ σὲ ἴδω.

Τότε ἡ Ζεννὴ, παρατηρήσασα καὶ αὐτὴς τὰ πέντε χρυσὰ νομίσματα στίλβοντα εἰς τὴν παλάμην τῆς, προσέθηκεν ἐρρυθρῶσα·

— Ἀλλὰ, Κύριε, δὲν θέλω δυναθῆ ποτὲ νὰ σας δώσω τόσα πολλά ἄνθη διὰ μίαν τὸσον μεγάλην ποσότητα.

— Περὶ τοῦτου μὴ ἀνησυχεῖτε διόλου, Κυρία, ἀπεκρίθη ὁ Ναπολέων, πλήξας ἑλαφρὰ τὴν παρεῖαν τῆς νεανίδος διὰ τῶν δύο αὐτοῦ δακτύλων.

Ἐπειτα, ἐπανελθὼν εἰς τὸ Λογγουὸδ, διηγήθη εἰς τοὺς φίλους του τὴν ὅποιαν εἶχε κάμει ἀνακάλυψιν.

Ὁ Ναπολέων ἐφαινότο εὐτυχῆς, ὡς εὐρὸν ἐν δυστύχημα νὰ παρηγορήσῃ. Καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης κῆρυξεν

σεν ἡ νεῖνις τὴν εἰδικὴν ὀνοματολογίαν τοῦ Λογγουὸδ τὴν ἀπεκάλεισαν ἡ μικρὰ ἀνθοπέλις.

Μεθ' ἡμέρας τινὰς, ἐνδύομενος ὁ Ναπολέων, εἶπεν ὅτι ἐπεθύμει ἐπανελθὼν νὰ ἴδῃ τὴν μικρὰν του ἀνθοπέλιδα καὶ νὰ τὴν παρουσιάσῃ εἰς τοὺς φίλους του.

Εὔρε τὴν νεῖον κόρη, ἥτις εἶχε μάθει τὸ ὄνομα καὶ τὸν τίτλον τοῦ εὐεργέτου τῆς, ἐνδεδυμένην τὰ ἐορτάσιμα ἐνδύματά της. Σφοδρῶς δὲ συγκινηθεῖσα, ὄχι διὰ τὸ παρελθὸν τοῦ Ναπολέοντος μεγαλείου, ἀλλὰ διὰ τὰς συμφορὰς του, ἀπέδωκεν ὅσον καλῆτερα ἠδυνήθη εἰς τὸν ἐνδοξὸν ξένον τῆς τὰς τιμὰς ἐν τῇ πενιχρᾷ αὐτῆς κατοικίᾳ, καὶ ἀνεπλήρωσε τὸ εὐτελὲς τῆς φιλοξενίας της διὰ τῆς χάριτος, μεθ' ἧς ἐπραττε ταύτην. Παρέθετο δὲ σῦκα, ἄνθη ἐκ τοῦ κήπου τῆς καὶ ὕδωρ ἐκ τοῦ διὰ τῆς κοιλάδος ῥέοντος ῥύακος καὶ ἔχοντος τὰς πηγὰς του εἰς αὐτὸν τὸν κήπον τῆς.

— Τὸ βλέπετε, βασιλεῦ, εἶπεν αὕτη εἰς τὸν Ναπολέοντα, σὰς ἐπερίμενα. Δυστυχῶς δὲν εἰδοποιήθη ἐγκαιρῶς περὶ τῆς ἐπισκέψεώς σας, ἀλλως ἤθελα σὰς κάμει τὰς ἀπαιτουμένας τιμὰς διὰ τῶν χρημάτων, τὰ ὅποια με ἔδωσατε.

— Καὶ ἐγὼ ἤθελα σὰς ἐπιπλήξω, Κυρία, ἀπεκρίθη ὁ Αὐτοκράτωρ. Ὅταν ἔρχομαι νὰ σας βλέπω, δὲν θέλω ἄλλο τι εἰμὴ τὸ ὕδωρ σας, τὸ ὅποιον εἶνε ἀξιόλογον· ἐπὶ ταύτῃ τῇ συμφωνίᾳ θέλετε με ἐπανίδει. Ἐπειτα δὲν εἰμαι εἰμὴ ἀρχαῖος στρατιώτης, καὶ ὁ στρατιώτης δὲν ἔχει πάντοτε εἰς τὴν διάθεσίν του ὕδωρ. Βλέπετε ἔχω ἰδέας τινὰς περὶ τῶν τοιούτων.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲν παρήλθεν ἑβδομάς, καθ' ἣν ὁ Ναπολέων δὲν ἀπῆρχετο πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς καλύβης τῆς Ζεννῆς. Αὕτη δὲ, ἥτις τὸν περιέμενε εἰς τὴν θύραν, ἐπορεύετο πρὸς αὐτὸν, τῷ προσέφερον ἀνθοδέσμη καὶ ποτήριον ὕδατος· ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ, εὐχαριστῶν αὐτὴν ἐν βραχυλογίᾳ, ἐξηκολούθει τὸν περίπατόν του, μὴ παύων τοῦ νὰ ὀμιλῇ πάντοτε περὶ τοῦ ἐξόχου τῆς νεανίδος ἐκείνης χαρακτηριστῆρος.

Βραδύτερον, ὅτε ἡ φοβερὰ νόσος εἰς τὴν ὑπέκυψε, προσεχώρησε τὸσον, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξέρχεται τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ τόσον συχνὰ ὅσον ἤθελεν, ἡ Ζεννὴ, μὴ βλέπουσα πλέον τὸν εὐεργέτην τῆς, ἐπορεύετο καθ' ἐκάστην εἰς Λογγουὸδ ὅπως πληροφορηθῆ περὶ τῆς ὑγείας του, καὶ προσφέρουσα αὐτῷ μόνον τὴν ἀνθοδέσμη τῆς, ἐπέστρεψε λίαν περίλυπος.

Μίαν ἡμέραν ἐν τούτοις, καθ' ἣν ἡ νεῖνις εὕρισκετο εἰς τὸν κήπον τῆς, ἤκουσε παρὰ προσδοκίαν κρότον ἀμάξης. Διελοῦσα ἀμέσως τὴν ὁδόν, εὗρέθη ἐνώπιον τοῦ Αὐτοκράτορος· ἀλλὰ μόλις τῷ ἀπηύθυνεν ὀλίγας φιλοφρονητικὰς λέξεις, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Ναπολέοντος ἔλαβεν ἀμέσως θλίψεως ἔκφρασιν.

— Με εὕρισκεις πολὺ ἡλλοιωμένον· ἀλήθεια, τέκνον μου; τῆ εἶπε με σχεδὸν ἐκλείπουσαν φωνήν.

— Εἶνε ἀληθές, βασιλεῦ, ἀλλ' ἐλπίζω τώρα πλέον νὰ ἀναλάβετε.

— Ἀμφιβάλλω, ἀπήντησεν ὁ Ναπολέων, με ἀπιστίας ὕψος κινήσας τὴν κεφαλὴν. Μ' ὅλα ταῦτα ἠθέλησα σὴ μερὸν νὰ σοὶ κάμω μίαν ἐπίσκεψιν.

Βοηθούμενος δὲ ὑφ' ἐνός τῶν συνεζορίστων του, κατέβη ὁ Ναπολέων μετὰ κόπου ἀπὸ τῆς ἀμάξης του, καὶ

ἐπιστηριχθεὶς ἐπὶ τοῦ βραχίονος τῆς Ζεννῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν καλύβην.

— Δός μοι ἐν ποτήριον ὕδατος, εἶπεν εἰς τὴν νεανίδα, ἀφοῦ ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ εὐτελοῦς ξυλίνου ἐδωλίου· τοῦτο ἴσως καταπραῦνη τὸ καταναλίσκον με πῦρ . . . προσέθηκε προσεγγιζὼν τὰς δύο του χεῖρας ἐπὶ τοῦ γήθους του.

Ἡ Ζεννὴ ἔσπευσε, καὶ ἀφοῦ ὁ Ναπολέων ἔπιε τὸ ἡμισυ τοῦ ποτηρίου, τὸ ὅποιον ἐκείνη τῷ προσέφερε με τρέμουσαν χεῖρα, ἡ ὄψις του, κατὰ τὸ σῆμα, ἀποκατέστη γαληνία.

— Εὐχαριστῶ, ἀκριβὴ μου κόρη! τῆ εἶπε μετ' ἀγαθότητος· τὸ ὕδωρ τοῦτο φαίνεται νὰ καταπραῦνει εὐθὺς τὰς ὀδύνας μου. Ἐν ἔπινον ἀρχήτερα ἀπὸ αὐτὸ . . . προσέθηκε προσβλέψας εἰς οὐρανόν· ἀλλ' ἤδη εἶνε πολὺ ἀργά . . .

— Τότε, ὑπέλαβεν ἡ Ζεννὴ, προσπαθοῦσα νὰ φαῖ δρῶν τὸ πρόσωπόν τῆς, εἰμαι πολὺ εὐτυχῆς· ἐπειδὴ τὸ ὕδωρ τοῦτο σὰς φαίνεται τὸσον καλόν, θέλω σὰς φέροι ἐξ αὐτοῦ καθεκάστην, καὶ θέλει σὰς θεραπεύσει ταχέως.

— Ὦχ! εἶνε ἀνοφελές, ἀκριβὴ μου κόρη! ἂν δὲν ἀπατώμαι, αὕτη εἶνε ἡ τελευταία μου ἐπίσκεψις. Ἰπάρχει ἐδῶ λαθραῖος πόνος, ὅστις με φονεύει! (καὶ ὁ Ναπολέων ἐδείκνυε τὴν καρδίαν του.) Ἀλλ' ἐπειδὴ ἴσως δὲν θὰ σὲ ἐπαινίδω πλέον, ἐπιθυμῶ νὰ σὲ ἀφήσω τοῦλάχιστον ἐν φιλίᾳ ἐνθύμημα. Τί δύναμαι νὰ πράξω ὑπὲρ σοῦ;

— Ἄχ! βασιλεῦ, ἀνεκράξεν ἡ Ζεννὴ δακρυρροοῦσα καὶ προσπεσοῦσα εἰς τοὺς πόδας τοῦ Αὐτοκράτορος· τὴν εὐχὴν σας! Ἰδοὺ πᾶν ὅτι ἐπιθυμῶ, πᾶν ὅτι εὐχομαι, πᾶν ὅτι ἐπιζητῶ.

Τότε ὁ Ναπολέων, με τὴν ἐμβριθεῖαν ἐκείνην, τὴν ὅποιαν ἡ πίστις χορηγεῖ, καθότι ἦτο πιστὸς εἰς τὰς θρησκευτικὰς τοῦ ἀνθρώπου δοξασίας, ἐπέθηκε τὰς δύο του χεῖρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς νεανίδος, εἰπών:

— Σὲ τὴν δίδω, τέκνον μου! ἔσο εὐδαίμων!

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡ Ζεννὴ δὲν ἔλειψε νὰ παραυρισκεται εὐλαβῶς εἰς Λογγουὸδ. Ἐφερε δὲ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς καὶ μίαν ἀνθοδέσμη, καὶ ἐπέστρεφεν ἐκάστοτε πλέον κατηφῆς, ἐπειδὴ καθ' ἐκάστην ἔφερε μεθ' ἑαυτῆς περὶ τῆς ὑγείας τοῦ Αὐτοκράτορος εἰδήσεις πλέον ἐπιφύβους.

Πρωτὰν τινὰ, καθ' ἣν ὁ ἥλιος ἦτο λαμπρότερος τοῦ συνήθους καὶ ἡ Ζεννὴ ἐπορεύετο φαειρότερα εἰς Λογγουὸδ, ἐφθασεν αὐτοῦ με τὴν παιδικὴν ἐκείνην ἐλπίδα, τὴν ὅποιαν τῆ ἔδιδε μυστικῆς τῆς πίστεως, φέρουσα μεθ' ἑαυτῆς ὕδωρ ἐκ τῆς πηγῆς καὶ ἀνθοδέσμη ἐκ τοῦ κηπαρίου τῆς· τῆ εἶχον δὲ εἰπεῖ τὴν προτεραιάν, διὰ νὰ ἀποκρύψωσιν ἀπ' αὐτῆς τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ ἦτο καλῆτερα. Ἡ εὐγνωμονοῦσα φαντασία τῆς εἶχε πλάσει ἐν θαῦμα, καὶ τὸ θαῦμα τοῦτο ἦν ἡ θεραπεία τοῦ εὐεργέτου τῆς.

Ἐφθασεν . . . ἀλλὰ φεῦ! τὸ πραγματικὸν ἀπέριξε πολὺ τῶν ὀνειροπολημάτων τῆς· εὗρε τοὺς πάντας ἐν λύπῃ. Φοβουμένη ἤδη διὰ τὴν ζωὴν ἐκείνου, τὸν ὅποιον μετὰ Θεὸν ἠγάπα πλειότερον ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ θέλουσα νὰ τὸν ἴδῃ ἀπαξ τοῦλάχιστον διὰ νὰ τῷ εἴπῃ τὸ τελευταῖον χαῖρε, ἐζήτησε νὰ εἰσαχθῆ παρὰ τῷ Αὐτοκράτορι. Τῆ ἀπεκρίθησεν ὅτι ἦτο πολὺ κακὰ, καὶ ὅτι δὲν ἦτο

δυνατόν νά τόν ἴδῃ· ἀλλ' ἐκεῖνη ἐπὶ δύο ὥρας παρεκάλεσεν, ἰκέτευσε, καὶ τὰ δάκρυά της τοσαύτην εἶχον ἰσχύν, ὥστε εἰσῆλθῃ εἰς τὸν θάλαμον τοῦ Ναπολέοντος σχεδὸν ἐξηντημένη, καὶ τοὺς ὀφθαλμούς φλογισμένους ἔχουσα ἐκ τῶν δακρύων.

Ἦτο ἡ ἐπίσημος στιγμή, καθ' ἣν ὁ Αὐτοκράτωρ, περικυκλωμένος ὑπὸ τῶν πιστῶν θεραπόντων του, μετὰ μακρὸν βῦθος ἐπὶ τῆς ἀλγεινῆς κλίνης του, εἶχε ζητήσει νά τῷ ἀνοίξωσι τὸ πρὸς τὴν Γαλλίαν βλέπον παράθυρον, καὶ ἀφ' οὗ ἀπέστειλε περιπαθεῖς ἀσπασμούς εἰς τὴν ἀγαπητὴν ἐκείνην πατρίδα, τὸν κατέλαβε τὸ παραλήρημα, τὰ μέλη του ἀπέθησαν σκληρὰ, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀτενεῖς, ἠκούσθησαν δὲ ἐξελοῦσθαι ἐκ τοῦ στόματός του αἱ λέξεις υἱέ μου! . . . Γαλλία! . . . καὶ ἐξέπνευσεν.

Εἰς τὴν θέαν ταύτην ἡ Ζεννή ἐγονυπέτησεν· εἶτα μετ' ἀγωνίας προσεπάθησε νά σφίξῃ τὴν ἐκτὸς τῶν ἐγκοιμητῶν μείνασαν χεῖρα τοῦ Ναπολέοντος . . . Ἀλλὰ παρυσθὺς ἡ κεφαλὴ της ἔκλινε, τὰ χεῖλη της ἀπεχρωματίσθησαν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐκλείσθησαν ὡς νά εὕρισκετο ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν ἀκατανικήτου ὄνειρου . . .

Ἡ δυστυχὴς νεάνις δὲν ἐξύπνισε πλέον!

Η ΣΗΜΑΙΑ.

Ἡ ὀρησκεία, ἡ γλώσσα καὶ τὸ ἐνδύμα συνιστῶσι τὸν ἐθνικὸν χαρακτήρα ἐκάστου ἔθνους, ἡ δὲ σημαία παριστᾷ συμβολικῶς τὴν μεγάλην ἰδέαν τῆς δόξης του, τῆς ἐλευθερίας του καὶ τῆς γεννήσεώς του.

Τὰ σύμβολα ἐκφράζουσι ἐννοίας ὑψηλάς, παριστῶσι ἰδέας μεγάλας. Ὑπὸ διάφορα σημαία ἐν ἔχουσι κοινὸν σύμβολον ὅλοι οἱ λαοὶ· ἐκεῖνο, ὅπερ ἐκφράζει τὴν ἰδέαν τοῦ δημιουργοῦ τοῦ σύμπαντος, τὴν ἰδέαν τοῦ Αἰωνίου. Ἀλλὰ, κατὰ τὰς διαφόρους θρησκευτικὰς καὶ πολιτικὰς αἱρέσεις τῶν καὶ κατὰ τὸν διάφορον τῆς ποιητικῆς φαντασίας τῶν ὀργανισμῶν, ἐφαντάσθησαν ἰδιαιτέρα σύμβολα ἄλλα, ἄτινα χαρακτηρίζουσι τὰς ἐθνικὰς δοξασίας τῶν καὶ τὰς μεγάλας ἐποχὰς τῶν. Τὰ σύμβολα ταῦτα, καθιερωθέντα θρησκευτικῶς, φέρουσι θεῖαν τινα ἰδέαν, ἣτις ἐμπνέει ἱερὸν καὶ ἄξιον ἐνθουσιασμὸν εἰς τὰ ἔθνη. Συζυμωμένα μὲ τὴν ὑπαρξίν τῶν ἐθνῶν, συναποθνήσκουσι καὶ συναναγεννῶνται μὲ αὐτὰ, καὶ ἡ γοητευτικὴ καὶ μυστηριώδης φωνὴ τῶν συμβόλων τούτων εἰς τὰς καρδίας τῶν λαῶν εἶνε φωνὴ τῆς φύσεως, εἶνε φωνὴ τοῦ Θεοῦ.

Ἄς ἐξέλθωσι ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς γῆς εἰς εὐρύχωρόν τινα πεδιάδα, καὶ ἄς ὑψωθῇ ἐκεῖ μία σημαία. Παρατηρήσατε . . . οἱ διάφοροι λαοὶ μένουσι ἀπαθεῖς θεαταὶ εἰς τὴν θέαν τοῦ κυματισμοῦ της· ἀλλὰ ποῖος εἶνε μεταξὺ αὐτῶν ὁ λαὸς ἐκεῖνος, ὅστις ὠχρᾷ ἅμα ἀτενίσῃ εἰς αὐτὴν καὶ αἱ τρίχες του ὀρθοῦνται; Εἶνε ὁ λαὸς, τοῦ ὁποῦ τὰ ἐθνικὰ σύμβολα φέρει αὐτὴ ἡ σημαία· τὴν μαγευτικὴν δυνάμιν ἔχει τὸ ἰδιαιτέρον σύμβολον εἰς τὴν καρδίαν παντὸς λαοῦ! Εἶνε τὸ σύμβολον τῆς δόξης του, τῆς ὑπάρξεώς του, τὸ σύμβολον τῆς θεότητός του· συγκινεῖ ὅλα τὰ ὑψηλά καὶ εὐγενῆ αὐτοῦ αἰσθητά, καὶ ἀνακκλεῖ τὰς πλέον ἱεράς καὶ γλυκεῖας ἀναμνήσεις.

Εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης ἡ σημαία ἀναπεπταμένη καὶ κυματίζουσα εἰς τὸν ἀέρα προηγεῖται, ὁ στρατὸς τὴν ἀκολουθεῖ ἐνθους, καὶ μὲ τὸν θάνατον ὑπὲρ αὐτῆς παλαίων, ἀποθνήσκει· ἠδέως ὑπὸ τὴν ἱερὰν σκιά της, ὡς ὑπὸ τὴν σκέπη τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ αἷμά του διὰ τὸν θρίαμβόν της χύνει. Ὡ! αἱ σημαῖαι ὅλων τῶν ἐθνῶν καὶ ὅλων τῶν αἰώνων ὑπῆρξαν βεβαμμένοι μὲ τὰ αἵματα τῶν ἠρωϊκῶν λαῶν, καὶ ὁ κυματισμὸς των εἶνε ἱερὸς καὶ φρικώδης κυματισμὸς θανάτου καὶ ζωῆς! Ἄνωθεν αὐτῶν περυσίζουσι αἱ ἀναρίθμητοι ψυχὰι τῶν μαρτύρων.

Ποῦ εἰσὶν αἱ σημαῖαι τοῦ Λεωνίδου, τοῦ Μιλτιάδου, τοῦ Ἀλεξάνδρου, τοῦ Ἀννίβα, τοῦ Ναπολέοντος, τοῦ Καρόλου; Ποῖαν δὲν ἐμπνέουσιν ἐκπληξίν καὶ ἐνθουσιασμὸν αἱ σημαῖαι αὗται; Ποῖας δὲν φέρουσι τρομακτικὰς καὶ ἐνδόξους ἀναμνήσεις; . . . Σείσατε καὶ σήμερον τὰς σημαίας ταύτας εἰς τὰ ὕψη, καὶ εἰς τὴν θέαν των θέλουσι σεισθῆ αἱ πεδιάδες, τὰ ὄρη καὶ οἱ τάφοι· θέλουσι σκιρτήσῃ τὰ ὄσπᾶ τῶν ἠρώων!

Ποῖον ἦτο τὸ καταπληκτικὸν τοῦ Ἰουλίου σημεῖον, ὅπερ ἀνεπετάσθη εἰς τὸν εὐρύχωρον ὀρίζοντα τῶν Παρισίων, καὶ εἰς τὴν θέαν του ἠλεκτρίσθη καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ ὅλη; Ἦτο ἡ τρίχρως τῆς Αὐστερλίτης καὶ τῆς Ἀρκόλης σημαία. Εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς δόξης της τὸ πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας ὡς ἠφαιστειὸς κρατῆρ ἐξερράγη, καὶ ἡ λάβα του, λάβα μεγάλων ἰδεῶν καὶ λαῶν ἀνδρείων, κατέκλυσε διὰ μιᾶς δυναστείαν ὀκτακοσίων χρόνων!

Τὰ σύμβολα ἔχουσι, ὡς εἶπομεν, τὰς μεγάλας των ἐννοίας. Ἡ τὰν ἢ ἐπὶ τὰν εἶνε καθ' ἑαυτὴν ἢ μετὰ φρασίς τῆς σημαίας παντὸς ἔθνους· διότι ἡ ἱερὰ σημαία εἶνε ἡ προστατεύουσα, οὕτως εἶπειν, τοὺς ἠρωϊκοὺς στρατοὺς, ἡ ὀδηγοῦσα πανταχοῦ ὡς πυρίνη στήλη Μωϋσέως εἰς τὴν νίκην, καὶ καλύπτουσα τὴν γῆν καὶ τὰ πελάγη ἀπὸ ἀθάνατον δόξαν. Αὕτη ἐπιχειεῖ θάμβος καὶ ἀγαλλίασιν εἰς τοὺς λαοὺς, καὶ πετώσα ἐπάνωθεν τῶν θαλασσῶν, μεταφέρει τὸ εὐκλεῆς ὄνομα τοῦ νικηφόρου ἔθνους εἰς τὰ ἀπώτερα μέρη τοῦ κόσμου. Ἡ σημαία εἶνε, οὕτως εἶπειν, ἡ μεγαλοπρεπὴς χλαμὺς τῆς ταχυπέρου φήμης, τὸ λάβαρον τῆς νίκης.

Ἰδέτε τὴν φιλτάτην καὶ ἱερὰν σημαίαν, ἰδέτε τὴν ἐνῶ κυματίζει! . . . Κατακερματισμένη ἀπὸ τὰς βολὰς τῶν πολέμων καὶ βεβαμμένη ἀπὸ τὰ αἵματα τῶν μαρτύρων ἐκάστου ἔθνους, ποῖας ἐνδόξους καὶ μεγάλας ἀναμνήσεις ἀνακκλεῖ, ποῖα αἰσθητά καὶ ἰδέας ἐξυπνᾷ καὶ διεγείρει, ποῖαν συναίσθησιν καὶ ἐνθουσιασμὸν ἐμπνέει! Τὴν βλέπει ὁ πιστὸς αὐτῆς στρατιώτης καὶ ὠχρᾷ καὶ ἀνατριχιάζει, τὴν φιλεῖ μὲ δάκρυα καὶ μὲ σέβας, καὶ θάνατον γλυκύτερον καὶ ἐνδοξότερον δὲν φρονεῖ ἄλλον, παρὰ τὸν θάνατον τὸν ὑπὸ τὸν κυματισμὸν τῆς σημαίας ταύτης!

Οὕτω τὰ ἐθνικὰ σύμβολα εἰσὶν ἱερά, καὶ καθὸ τοσοῦτον ἱερά, τὰ ἔθνη τὰ διατηροῦσι θρησκευτικῶς ὡς τὴν ἰδίαν ὑπαρξίν των. Ἰδέτε εἰς τὰς σημαίας ὅλων τῶν ἐθνῶν τὰ σύμβολα τῶν ἐνδόξων ἐποχῶν των. . . Ἐν τούτῳ νίκα! εἶδε γεγραμμένον εἰς τὸν οὐρανὸν ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος, καὶ τὸ θεῖον τοῦτο σύμβολον ἔθεσε μὲ σέβας ἐπὶ τῆς σημαίας του καὶ ἐπὶ τοῦ διαδήματός του. Τὸ ἀήττητον σημεῖον τοῦ Σταυροῦ στολίζει ἕκτοτε τὰς σημαίας καὶ τὰ στέμματα ὅλων τῶν χριστιανῶν βασιλείων, καὶ διέπει τὰς τύχας πάντοτε τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου.

Ἐν γένει ἡ σημαία διὰ τὸ ἔθνος, εἰς ὃ ἀνήκει, εἶνε τὸ σωστικὸν παλλάδιον τῆς ἐλευθερίας του, ἡ πυξὶς ἡ ὀδηγοῦσα αὐτὸ πρὸς τὴν δόξαν, τὸ ἐν τούτῳ νίκα παντὸς κράτους, εἰς τὴν θέαν τοῦ ὁποῦ ἐνθουσιᾷ ὁ ἀληθῆς πατριώτης μέγαν καὶ ἅγιον ἐνθουσιασμὸν, καὶ εἶνε ἕτοιμος νά ἀποθάνῃ ὑπὲρ αὐτῆς ἐάν τις ἤθελε τὴν ἐγγίσει.

ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ.

TAMBAKOS.

Ποῖον ὁ ταμβάκος φθάσῃ εἰς τὴν ὑψηλὴν περιωπὴν, εἰς ἣν τὸν βλέπομεν σήμερον, ὑπέστη πολλὰς καὶ μεγάλας καταδρομάς. Ἄν βασιλεύῃ σήμερον ἐπὶ τῶν δύο κόσμων, ἦτο ποτὲ καιρὸς, καθ' ὃν οἱ θιασῶταί του, ὑποκειμένοι εἰς τὰς ποινὰς τοῦ ποινικοῦ κώδικος, δὲν εὕρισκον γωνίαν γῆς ὅπου νά τὸν ῥοφοῦν ἢ νά τὸν καπνίζουσι ἐν εἰρήνῃ. Χώρα γενέταιρα τοῦ παγκοσμίου μὲν οὐχὶ δὲ καὶ τόσον χαριέντος τούτου φυτοῦ εἶνε ἡ Ἀμερικὴ. Ὅταν οἱ πρῶτοι Εὐρωπαῖοι ταξιδιώται ἐφθασαν εἰς τὴν τέως ἀγνωστον ταύτην ἀκτὴν τῆς ἡμετέρας σφαιράς, εἶδον μετ' ἐκπλήξεως ἄνδρας καὶ γυναῖκας ῥοφῶντας τὸν καπνὸν διὰ μικρῶν κυλίνδρων, ἐσχηματισμένων ἐκ φύλλων τοῦ φυτοῦ τούτου ἐξηραμμένων. Καὶ ἰδοὺ ἡ ἀρχὴ τοῦ περιφήμου σιγάρου, τὸ ὁποῖον παίζει ἤδη ἐν τόσῳ μέγῳ πρόσωπον εἰς τὸν κόσμον, εὐρισκόμενον εἰς παντὸς ἀτόμου πάσης ἡλικίας χεῖρας, ἀνδρῶν, γυναικῶν, γερόντων καὶ παιδίων.

Ὁ ταμβάκος ἤρχισε νά καλλιεργῆται εἰς τὴν Ἰσπανίαν καὶ Πορτογαλίαν πρῶτον τῷ 1518, ἀλλ' ὡς ἱατρικὸν μόνον χόρτον, εἰς ὃ ἀπέδιδον θαυμασιωτάτας ἐπενεργείας. Τῷ δὲ 1560 ὁ Ἰωάννης Νικώτος, πρέσβυς Φραγκίσκου Β' τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας παρὰ τῆ αὐλῆ τῆς Πορτογαλλίας, προσέφερεν αὐτὸν ὡς περίεργον δῶρον εἰς Λικατερίνην τῶν Μεδίκων, ἣτις, τιμήσασα τὸ φυτὸν τοῦτο ὡς νέον πρᾶγμα, διέταξε νά γενικευθῇ ἡ χρῆσις του, καὶ ἐπὶ πολλὸν χρόνον μόναι αἱ ῥίνες τῶν αὐλικῶν εἶχον τῆς ἀπολαύσεως αὐτοῦ τὸ προνόμιον· τότε ἐδόθη εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα βασιλικὸ χόρτον, μεδίκειον χόρτον ἢ τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ χόρτον τοῦ Νικώτου, ἐξ οὗ οἱ βοτανολόγοι παρήγαγον τὴν λέξιν νικοτιανήν.

Πρῶτος εἰσαγαγὼν τὴν χρῆσιν τοῦ ταμβάκου εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἦν ὁ Κύριος Οὐάλτερ Ραλλῆχ, περὶ τὸ 1585. Οὗτος, ζηλότυπος ὢν εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ἡδονῆς ταύτης, ἐκλείετο εἰς κοιτῶνα ἀπόκεντρον, καὶ ἐκεῖ ἐν ἀνέσει ἐκάπνιζεν· ἀλλὰ μίαν τῶν ἡμερῶν ὁ ὑπηρέτης του, φέρον εἰς αὐτὸν φιάλην ζύθου, τὸν κατέλαβεν αἰφνιδίως καπνίζοντα· ἰδὼν δὲ δῖνας καπνοῦ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Κυρίου του ἐξεργομένως καὶ ἐντρομος γενόμενος, ἔρριψεν εἰς τὸ πρόσωπόν του τὸν ζύθον, θέλων νά σβέσῃ τὸ πῦρ, τὸ ὁποῖον ἐνόμιζεν ὅτι ἐσωτερικῶς τὸν κατέπλεγε, καὶ ἐξῆλθε κρᾶζων καθ' ὅλην τὴν οἰκίαν πυρκαϊά! πυρκαϊά! Τότε ἠναγκάσθη ὁ Κ. Ραλλῆχ νά φανερώσῃ τὸ μυστήριον τῆς ἡδονῆς του, καὶ ἕκτοτε ὅλος ὁ κόσμος, ὡς ἀπὸ ἀληθινὴν μακίαν κυριευθεῖς, ἤθελεν ἀδιακόπως νά καπνίζῃ. Ἡ πίπα ἀπετέλει τὸ φιλικτὸν κόσμημα τῶν εὐπατριδῶν πάσης τάξεως, μηδ' αὐτῶν τῶν δεσποινῶν τῆς αὐλῆς τῆς

Ἐλισάβετ ἐξαιρουμένων, καὶ ἐβλέπε τις δῖνας καπνοῦ εἰς τὴν πόλιν, εἰς τὰ δικαστήρια, εἰς τὰ θέατρα καὶ εἰς αὐτὰς πολλακίς τὰς ἐκκλησίας.

Πολλοὶ βασιλεῖς καὶ κυβερνήσεις ἐξηγέρθησαν κατὰ τοῦ παραδόξου τούτου φυτοῦ μὲ σκοπὸν νά τὸ ἐξοστρακίσωσι ὀλοτελῶς, καὶ ἀφορισμοὶ ἐξεδόθησαν ὑπὸ πολλῶν Παπῶν, ἀλλ' οὐδὲν ἰσχυσεν νά ἐμποδίσῃ τὴν κοινὴν χρῆσιν τοῦ ποτοῦ τούτου χρυσίου, καθὼς ὠνόμαζε τὸν ταμβάκον ὁ Ἄγγλος Βούρτων. Θεατριστοὶ δημόσιοι, ἀποτομαί ῥίνος, πυραὶ, θανατικαὶ ποιναὶ καὶ αἱ σκληρότερα τέλος τῶν τιμωριῶν ἐπεβλήθησαν εἰς τοὺς θιασώτας τοῦ καπνοχόρτου παρὰ τῶν ἡττον ἐξηγυγισμένων ἐθνῶν, καὶ εἰς πολλὰς ἐκ τῶν φιλελευθέρων κυβερνήσεων ἀκόμη, ὡς εἰς τὴν Ἐλβετίαν, ἐσυστήθησαν δικαστήρια τοῦ ταμβάκου, ἐπιβάλλοντα σκληροτάτας ποινὰς κατὰ τῶν ποιούντων χρῆσιν αὐτοῦ καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον· ἀναφέρεται μάλιστα ὅτι πολλαχοῦ τῆς Ἰταλίας προστέθη μεταξὺ τῶν δέκα τοῦ Θεοῦ ἐντολῶν καὶ ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ ταμβάκου ὡς ἐνδεκάτη. Καὶ ὅμως, μ' ὄλους τοὺς σκληροὺς τούτους διωγμούς, οὐδὲν ἰσχυσεν νά καταργῆσθαι τὴν χρῆσιν τοῦ χόρτου τούτου. Σήμερον ὁ καπνὸς τοῦ ταμβάκου ὑψοῦται θριαμβευτικῶς ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, ἐπὶ τῶν θαλασσῶν ὅλων, ἐπὶ τῆς Ἀφρικῆς, ἐπὶ τῆς Ἀμερικῆς, ἐπὶ τῆς Ἀσίας, καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἀπώτατα μέρη τῆς Οὐρανίου Αὐτοκρατορίας καπνίζουσι ἀκόμη.

Τὸ περίεργον εἶνε ὅτι οἱ Κινεῖοι διίσχυρίζονται καὶ ἐν ταῦθα, ὅτι πρὸ δισχιλίων ἐτῶν ἐκάπνιζον.

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΒΑΥΑΡΙΑΣ ΚΑΙ ΒΑΥΑΡΩΝ.

(Συνέχεια καὶ τέλος. Ἴδε φυλλῶδ. ΛΑ')

Ἦμιν ἐν Βυρσεβούργῃ ὅτε ἠκούσθη ἡ ἐπανάστασις τοῦ Ναυπλίου. Οἱ Βαυαροὶ, μεγάλως θοροβηθέντες, ἐξέφραζον τὰ ἐξ ἀμάξης κατὰ σύμπαντος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἐφημερίδες καὶ λαὸς ἀπεκάλουν τοὺς Ἕλληνας μυσσαροὺς καὶ προδότας! Οἱ Βαυαροὶ ἀξιωματικοὶ πρὸ πάντων ἐκστρατεῖαν ἐπέποθον κατὰ τῆς Ἑλλάδος· οἱ εὐγενεῖς ἐνέκρινον τὸν πόθον τούτων, αἱ δὲ γυναῖκες ἠύχοντο ὑπὲρ τῆς ζωῆς καὶ ὑπερισχύσεως τοῦ ὄθωνος. «Μόνον 12,000 ἀνδρῶν ὀδηγοῦντες, ἔλεγεν ἡμῖν ἀνθυπολοχαγὸς τις τοῦ πυροβολικοῦ, ἄπασαν τὴν Ἑλλάδα ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ δυνάμεθα νά καθυποτάξωμεν!—Ἄλλοι τινὲς ἴσως, ἀπῆλθον ὅδε ὀξυθυμὸς Ἕλληνας. ἀλλ' οὐχὶ οἱ Βαυαροὶ. 12,000 ἐκ τῶν ὑμετέρων οὐδὲ πρὸς διατροφήν τῶν ὀρνέων τοῦ Ταυγέτου θά ἐξαρκεῖσιν». Ὁ Βαυαρὸς, θυμωθείς, βαυαύσως ἐξύβρισεν αὐτὸν τε καὶ πᾶσαν τὴν Ἑλληνικὴν φυλήν. Ὅπλον μονομαχίας ὠρίσαμεν αὐτῷ ἀμέσως, ἀλλ' ὁ δειλὸς δὲν ἠθέλησε νά διακινδυνεύσῃ τὴν ζωὴν του, καὶ ἐζήτησε συγγνώμην.

Διαρκούσης τῆς Ναυπλιακῆς ἐπανάστασεως, μυρία ὄσα διεβρυλλοῦντο. Ὁ κἀτισχυὸς καὶ ἐξησθενηκὸς βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας, ἐν Νικαίᾳ τότε εὐρισκόμενος, ἔλαβεν, ἔλεγον, τὴν ἄδειαν ὑπὸ τῆς Αὐστρίας ὅπως δι' αὐτῆς ἐξαποστείλῃ 25,000 ἀνδρῶν πρὸς βοήθειαν τοῦ ἐπαπειλούμενου αὐτοῦ ἀδελφοῦ. Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι, ἅμα τῆς ἐπα-

ναστάσεως καταβλήθεισης, παραιτηθήσεται ὁ Ὄθων τοῦ θρόνου ὑπὲρ τοῦ ἀνεψιῦ αὐτοῦ. Ἐκάστην τηλεγραφικὴν εἰδήσιν περὶ ἐπιτυχίας τῶν βασιλικῶν ὑπεδέχοντο μετὰ χαρᾶς ἀνεκλαλήτου. Χύσις ἀδελφικῶ ἀίματος ἐθεωρεῖτο ὑπ' αὐτῶν ἡ σωτηρία καὶ κράτυσις τῆς βασιλείας τοῦ ἡγεμονίσκου αὐτῶν. Ὁ θάνατος τῶν ἡρώων ἐν Κύθνῳ ἀνύψωσε τὰς ἐλπίδας καὶ ἱκανῶς ἐκόρσε τὴν ἐκδίκησίν των. Δις ἐξεδόθησαν ἑκακτα παραρτήματα ὑπὸ τῆς Γενικῆς Ἐφημερίδος καὶ τῆς Βαυαρικῆς (ἐπισήμου λεγομένης), τὴν νίκην τοῦ βασιλέως ἐξαγγέλλοντα, τὴν καταδικὴν τοῦ ἔθνους προσημαίνοντα, ἀλλὰ καὶ δις ἀπεδείχθησαν ὡς ψευδῆ καὶ βεβιασμένα. Ἡ ὀργὴ καὶ ἀπελπισία τῶν Βαυαρῶν ὑπερέβη πᾶν ὕριον.

Ἀλλ' ἐπῆλθε τέλος ἀπροσδοκῆτος καὶ ἡ πτώσις τῆς Ναυπλίας, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς πρόξενος μεγάλης χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως.

Πλὴν μῶλις ἀνέλθον σμικρόν τι ἐκ τοῦ τρόμου καὶ τῆς ὀργῆς των οἱ Βαυαροὶ, καὶ ἰδοὺ ἀνατέλλει λαμπρὰ καὶ χαρμόσυνος ἡ ἐνδοξία τοῦ ἔθνους ἡμέρα. Ὁ μισητὺς καὶ ἔθνοφθόρος βασιλεὺς ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ διὰ παντός τὴν ὡραίαν ἡμῶν πατρίδα, τὴν γῆν τῶν θαυμάτων. Ἡ εἰδήσις αὕτη ἔφθασεν ἀστραπηδῶν καὶ μέχρι Βαυαρίας. Ἀληθῶς εἶπεῖν, ὑπέρολου προσεβλήθη ἡ ἐθνικὴ φιλοτιμία τῶν κατοίκων' αἰσχύνῃ, ἀπελπισία, ὀργὴ καὶ ἐκδίκησις ἐζωγραφοῦντο ἐπὶ τοῦ ἐρυθροῦ αὐτῶν προσώπου. Τῶν πραγμάτων ὁμοῦ σμικρόν τι κατευνασθέντων καὶ διασαφηνισθέντων, ἐσχηματίσθησαν δύο μερίδες ἐν Βαυαρίᾳ· ἡ μὲν ἦν κατὰ, ἡ δὲ ὑπὲρ ἡμῶν. Εἰς τὴν πρώτην μερίδα ἀνήκον οἱ ἀξιωματικοὶ, οἱ ἰερατικοὶ, οἱ εὐγενεῖς καὶ ὁ χυδῆν λαός· εἰς δὲ τὴν δευτέραν, ἔνιοι τῶν πρεσβυτέρων καὶ οἱ Διαμαρτυρούμενοι. Οἱ καθ' ἡμῶν ἐζήτησαν πόλεμον μένεα πνέοντες, κατηγόρουσ ἡμᾶς ὡς προδότας καὶ ληστές, καὶ ἠύχοντο τῇ Ἑλλάδι πόλεμον ἐμφύλιον καὶ καταστροφικόν. Οἱ ὑπὲρ ἡμῶν ἐδικαίουν τὴν διαγωγὴν ἡμῶν, κατέκρινον τὸν ἀνίκανον καὶ ἀνάξιον βασιλέα, καὶ συνῆχοντο ἡμῖν ταχεῖαν πρόσδον. «Ὅποις καλὰ, ἔλεγον οὗτοι δημοσίᾳ, ἐπέφερεν ἡ πολυχρόνιος βασιλεία τοῦ Ὄθωνος; Ποῦ ἡ σύστασις τῆς ἐθνοφυλακῆς; ὁ διάδοχος τοῦ θρόνου; Ὅτι καλὸν ἐγένετο ἐν Ἑλλάδι, ὀφείλεται εἰς τὰ ἄτομα καὶ εἰς τὴν ἀτομικὴν ἐκάστου προσπάθειαν καὶ φιλοκαλίαν, οὐχὶ δὲ εἰς τὴν κυβέρνησιν.»

Οἱ δὲ ἐναντίοι, ἡμῖν μᾶλλον ὀργιζόμενοι, ἐπρότεινον τὴν ἀποβολὴν τῶν Ἑλλήνων σπουδαστῶν ἐκ Βαυαρίας. «Οἱ ἀγνώμονες, ἔλεγον, ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν ἐκπαιδευμένοι καὶ διδασκόμενοι, λάκκον ὀρύττουσι καὶ ἀνασκάπτουσι ἐπειτα ἡμῖν!» Τινὲς δὲ ἔτι μιαιρότεροι ἐπρότεινον τὴν ἀποβολὴν ἢ ἐκδιώξιν τῶν Ἑλλήνων ἐκ τῆς ἐν Μονάχῳ ἐκκλησίας, ἣν πρό χρόνων πολλῶν ἐδωρήσατο ὁ Λουδοβίκος εἰς τοὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρεπιδημοῦντας ὁμογενεῖς.

Ὅτε δὲ διεδόθησαν αἱ φῆμαι περὶ κατασχέσεως κτημάτων Βαυαρῶν ὑπηκόων ἐν Ἑλλάδι, περὶ φόνων καὶ ληστεύσεων αὐτῶν, περὶ ὕβρεων καὶ ἀπειλῶν κατὰ τοῦ πρέσβεως καὶ τῶν Προξένων αὐτῶν κ. τ. λ. τότε δὴ τότε ἐκορυφώθη ἡ ὀργὴ καὶ ἡ ἀγανάκτησις τῶν Βαυαρῶν, καὶ ἐκράχθη ὑπὲρ τῆς ἀμέσου ἐκδιώξεως τῶν Ἑλλήνων ἐκ τῆς γῆς αὐτῶν. Καὶ ἐφημερίδες δέτινες ἐγραφοῦσιν οὕτως αὐτοῖς· ἀλλ' ἡ κυβέρνησις, κατανόησα τὴν ὑπερβολὴν

τοῦ φράγματος καὶ τὸν ἐρεθισμὸν τῶν πνευμάτων, προσεπάθησε διὰ τῶν ἐπισήμων αὐτῆς ὀργάνων ὅπως διαψέσῃ τὰ ἀδόμητα καὶ καταπραῦνη τὴν κοινὴν γνώμην. Ἐτεροι πάλιν Βαυαροὶ ἐπετόθησαν τὴν κατεδάφισιν τῶν ἐν Μονάχῳ κατὰ μίμησιν Ἑλληνικὴν ἀνεγερθέντων δημοσίων ἔργων· αἱ ἐν τῇ Παναθηναίᾳ καὶ τοῖς Προπυλαίοις εἰκόνες ἀνδρῶν, πόλεων καὶ νήσων Ἑλληνικῶν, μικροῦ δεῖν κατεστρέφοντο ὑπὸ τοῦ φανατικοῦ λαοῦ.

Ἐγὼ δὲ τότε διέτριβον ἐν Βυρσεβούργῃ· ὠργίζετο τὸν ἦ ψυχή μου, τὰς καθ' ἡμῶν ὕβρεις καὶ συκοφαντίας ἀκούοντος, ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου καὶ δὲν ἠδύναμην νὰ κρατηθῶ τοῦ νὰ μὴ γελάσω, βλέπων καὶ ἀκούων πολλὰ παρατράγωδα, εἰς ὅσα προήγοντο οἱ καλοὶ Βαυαροὶ ἐκ τῆς ἀπελπισίας των. Ἐσπέραν τινὰ ἐκατήμερον ἔξω τῆς πόλεως, ζύθον Βαυαρικὸν ῥοφῶν καὶ τὰ τῆς πατρίδος συμβάντα ἀναλογιζόμενος. Μετ' ὀλίγον ἰδοὺ προσέρχεται τετραμελής οἰκογένεια, τῇ ἀνωτέρᾳ ἀνήκουσα τάξει, καὶ παρακάθηται. «Κάλλιστος Ζύθος! λέγει μοι ὁ Βαυαρὸς, τὸ πρῶτον αὐτοῦ ποτήριον πιών.—Θαυμάσιος, ἀπεκρίθη ἐγώ.» Ἐντεῦθεν δὲ ἀφορμὴν λαβόντες, καὶ περὶ ἄλλων πολλῶν ἐποιήσαμεν τὸν λόγον. Περιέργως ὡς συνήθως ὁ Βαυαρὸς διὰ νὰ μάθῃ τίς εἰμι, με ἐρωτᾷ περὶ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἔθνους μου.—«Ἑλληνα, ἀπαντῶ αὐτῷ.—Ἑλληνα! ἀνάγεσθε λοιπὸν καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν λαὸν ἐκεῖνον, ὅστις τὸν ἀγαθώτατον Ὄθωνα καὶ τοὺς ὁμογενεῖς ἡμῶν τόσον αἰσχρῶς καὶ ἀνάδρωσ ἐβλαψεν καὶ ἠδίκησεν.—Ναί, Κύριε. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι δὲν ἠκούσατε καὶ τὸ σπουδαιότατον μεθ' ἡμέρας ὀλίγας φθάνουσιν ἐνταῦθα 10,000 Ἑλλήνων πρὸς ὑποδούλωσιν τῆς Βαυαρίας ἀπάτης!—Ἀληθῶς;—Βεβαίως, εἶπον.»

Τὴν αὐτὴν ἔσπεραν, ἐκ τοῦ μεγάλου περιπάτου εἰς τὴν πόλιν ἐπανελθὼν, τί νομίζετε ὅτι ἤκουσα λεγόμενον καὶ πιστευόμενον ὑπὸ τοῦ χυδῆν λαοῦ; τὴν μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἰσβολὴν τῶν Ἑλληνικῶν λεγεῶνων. Εἰς τῶν γειτόνων μου, χειρῶν κατασκευαστῆς, ἠρώτα με ἂν ἔλαθον ἰδιαιτέρας πληροφορίας καὶ εἰδήσεις περὶ τοῦ πράγματος· ἡ ἀρνησίς μου καθυσύχασεν αὐτὸν καὶ τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ. Τὴν ἐπαύριον ἔγραψαν καὶ αἱ ἐντόπιοι Ἐφημερίδες περὶ τῆς μὴ ἀληθείας τῶν διαθρυλληθέντων.

Οἱ Βαυαροὶ μισοῦσι μὲν τοὺς Ἑλληνας, ἀλλὰ καὶ ὑπερβολικῶς φοβοῦνται αὐτούς· οἱ Φραγκῶνοι μάλιστα τρέμουσι τὸ ὄνομα Ἑλληνα ἀκούοντες, κυρίως δὲ διότι τὰ σὺν τῷ Ὄθωνι τότε εἰς Ἑλλάδα ἀφίχθέντα τάγματα ἦσαν σχεδὸν πάντα ἐκ τῆς ἐπαρχίας αὐτῶν. Τὴν τύχην καὶ τὰς περιπετείας τῶν ταγμάτων ἐκεῖνων πᾶς τις γινώσκει. Ἀλλὰ μὴ παρεκτραπῶμεν τοῦ προκειμένου. Ἰδόντες οἱ Βαυαροὶ ὅτι οὐδεμία πλέον ὑπάρχει ἐλπίς περὶ ἐπανόδου τοῦ ἐκπτώτου βασιλέως, ἔστρεψαν τὸν λόγον καὶ ἔλεγον· «Ἠλευθερώθημεν τέλος τῶν ἀστάτων καὶ ἀτίμων τούτων Ἑλλήνων! χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις τῶν τε Ὄθωνι καὶ τῇ πατρίδι ἡμῶν!» Ἀλλ' οἱ πλειότεροι δὲν ἠδύναντο νὰ παρηγορηθῶσι. Τὰς ὕβρεις καὶ λοιδορίας αὐτῶν ἐξετόξευον ἐπὶ τῆς πόλεως κατὰ τῆς Ἀμαλίας. Ἀφ' ἧς ἡμέρας μάλιστα ἡ πλατύφυλλος Ἐφημερίς τῆς Κολωνίας, Ἀγγλικῆς πολιτικῆς ὄργανον, ἔγραψεν ὅτι ἡ μέχρι τοῦδε διατήρησις τοῦ ναυροῦ Ὄθωνος ἐπὶ τοῦ θρόνου ὀφείλεται μόνον τῇ ὡραϊότητι, ἐξ ἧς οἱ Ἑλληνας κατεμαρτύθησαν, καὶ πονηρίᾳ τῆς Ἀμαλίας, ἀπέβησαν ἔντως ἀναιδέις καὶ

ἀδυσώπητοι. Ἡ εἰδήσις ὅτι αὕτη ἀντέπραπτε κατὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς καὶ τῆς Βαυαρικῆς πολιτικῆς, σκοπὸν ἔχουσα ὅπως κατορθώσῃ τὴν ἐπιψήφισιν συγγενεῶς τινος ἐξ Ὀλδεδούργου ὡς διαδόχου τοῦ θρόνου, κατετάραξεν αὐτοὺς μεγάλως καὶ εἰς ἀπελπισίαν ἐνέβαλεν.

Εἰς περίπτωτον ἐξεργουμένη ἡ βασίλισσα, δὲν ἐχαιρετᾶτο ὑπὸ τοῦ πλήθους δεόντως· μόνος ὁ θαυμασιὸς Ὄθων, τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν στολὴν ἐπιφέρει, ὑπεδέχετο πανταχοῦ καὶ πάντοτε μετὰ ζητωκραυγῶν καὶ ἀνευφημιῶν μεγάλων. Ἐλέγετο μάλιστα ὅτι ὁ βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας ἦλθεν εἰς λόγους καὶ ῥῆξιν μετὰ τῆς Ἀμαλίας, καὶ ἐξήλεγε αὐτὴν ἀγενῶς. Τοῦτου ἕνεκα ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλους τὸ ἀποκηρυχθῆν βασιλικὸν ζεύγος νὰ ἀπέλθῃ ἐκ Μονάχου ὅπως μετοικήσῃ εἰς Βαμβέργην, πόλιν 40 ὥρας τῆς πρωτεύουσας ἀπέχουσαν καὶ ὑπὸ 9,000 περίπου κατοίκων κατοικουμένην. Τὸ ἀρχαῖον ἀλλ' ὡραῖον αὐτῆς μέγαρον, ἀνεγερθὲν περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ὑπὸ τοῦ ἡγεμονεύοντος Ἀρχιεπισκόπου τῆς Φραγκονίας, ὠρίσθη πρὸς κατοικίαν τοῦ Ὄθωνος καὶ τῆς μικρᾶς αὐτοῦ θεραπείας. Ἐξελέξατο δὲ οὗτος τὴν πόλιν ταύτην καὶ οὐχὶ ἄλλην τινὰ μεγαλητέραν καὶ πολυανθρωποτέραν, ἕνεκα τοῦ ἐλιγίστου ἀριθμοῦ τῶν εὐγενῶν αὐτῆς. Οὕτω δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη πολλῶν καὶ μεγαλοπρεπῶν χωρῶν καὶ τῶν τοιούτων δαπανηρῶν διασκευάσεων· τὰς 80,000 φλωρινίων αὐτοῦ καταναλίσκων ἐνταῦθα, θέλει διάγει οὐχὶ ἀναξιοπρεπῶς.

Δ'.

Κατὰ Βαυαρὸς οἱ Ἕλληνας εἰσὶν ἀγνώμονες, εὐμετάβλητοι, λησταί, πειραταί, δολοφόνοι. Μικρᾶς ἀφορμῆς δοθείσης, ἐκφέρει ὁ Βαυαρὸς ἀναιδῶς τὰς ὕβρεις ταύτας καὶ λοιδορίας· ἰδὼν ὁμοῦ ἢ ἐννοήσας ὅτι καὶ Ἕλληνας τινες ἀκούει ἢ συμπαραερίσκειται, πλέκει ἐξ ἐναντίας στεφάνους ἐπαίνων καὶ ἐγκωμίων. Φοβεῖται τὸ εὐσκοπον τοῦ Ἑλλήνος εἰς τὸ πυροβολεῖν, καὶ τὴν ἐπιτηδεύειν αὐτοῦ εἰς τὸ ζιφομαχεῖν· οὐδέποτε ἐπιθυμεῖ νὰ δοκιμάσῃ τὴν σωματικὴν αὐτοῦ ῥώμην καὶ εὐνησίαν. Ἑλληνα σπουδαστῆς ἐν Ἐρλάγγῃ μετὰ μικρὸν μαχαιριδίον μόνον ἔστρεψεν εἰς φυγὴν ὀλοκλήρον σπείραν Βαυαρῶν, ἕνεκα συμβάντων καὶ αἰτίων τινων κατ' αὐτοῦ ἐφορμήσασαν. Ὀμογενῆς τις φοιτητῆς, ὅστις οὐδὲ ἐπυροβόλησε σχεδὸν ποτὲ, δις προσκαλέσας τινὰς τῶν φοιτητῶν εἰς μονομαχίαν διὰ πιστολίον, τρέμων μάλιστα μὴ ἢ πρόσκλησις δεκτὴ γίνῃ, ἔλαβεν ἀντὶ ταύτης ἱκανοποίησιν ἀποχωρῶσα. Ὁ εἰρημένος ὁμογενῆς Θ. ἐθεωρεῖτο ἕκτοτε ὡς περίφημος σκοπευτῆς καὶ μονομάχος. Ἐτερος Ἑλληνα, σημεία τινὰ ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῶν παρειῶν φέρων, λείψανα τῶν ἀθυρμάτων τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας, ἐδακτυλοδεικτεῖτο ὡς ἐπιτήδειος καὶ θαυμάσιος ζιφομάχος. Ὁ εὐφυὴς Ἑλληνα, ἐμπαίζων τοὺς Βαυαρὸς, ἔλεγε ὅτι ταῦτα ἔλαβέ ποτε μονομαχῶν. Σημειωτέον ὁμοῦ ὅτι πλειστοὶ Ἕλληνες, οἵτινες ἐν Βαυαρίᾳ καὶ ἄλλαχόθεν ἔτυχον νὰ μονομαχήσωσιν, ἀνεδείχθησαν ἔντως ἐπιτήδειοι καὶ νικηταί. Ἡ νίκη τινῶν ἐπέφερε τὴν νίκην τῶν Ἑλλήνων ἀπαξιάπαντων.

Περιγράφωμεν εἰδικώτερον τοὺς Βαυαρὸς. Ἀβελτηρία καὶ ἡλιθιότης, βραδύτης βήματος καὶ κινήσεων, ὑπερμετροὶ φειδωλία, παχυσαρκία καὶ δυσαρμονία συνήθως τῶν μελῶν τοῦ σώματος, προπέτεια καὶ δηκτικότητα, ἀπάθεια

καὶ ἀφροντησία, παράλογος ἐπιμονὴ καὶ ἰσχυρογνωμία, πολυφαγία καὶ πολυποσία, κολακεία καὶ χαμέρπεια, εἰσι, κατ' ἐμὴν παρατήρησιν καὶ γνώμην, τὰ εὐκρινέστερα καὶ σημαντικώτερα χαρακτηριστικὰ αὐτῶν. Συνήθως ἐπικρατεῖ ἡ γνώμη παρ' ἡμῖν ὅτι οἱ Βαυαροὶ, οἱ Γερμανοὶ ἐν γένει δὲν ἀπατῶσιν οὐδὲ ψεύδονται, καὶ ὅτι ἐν εἰλικρινείᾳ διαβιοῦσι. Πόσον ἀπατῶνται ὁμοῦ οἱ οὕτω φρονούντες! Πολλοὶ οὐδὲ οἶδασι τί ἐστὶν ἀλήθεια καὶ εἰλικρινεία. Αἱ προσρήσεις ἢ σχέσεις καὶ φιλίας αὐτῶν συνδέονται ἀείποτε μετὰ συμφέροντος ἀτομικοῦ. Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι ἠγοράσατε παρὰ τινος πράγμα τι ὅποιονδήποτε· ὁ πωλητῆς οὗτος ἐκφράζει τὰς μεγαλητέρας εὐχαριστήσεις, συνίστησιν ἑαυτὸν ταπεινῶς, χαιρετᾷ ὑποκλινῶς καθ' ὅδον ἢ ὅπου ἄλλου ἤθελε συναντήσῃ ὑμᾶς, καὶ μυρία ὅσα ἄλλα ἐπινοεῖ καὶ διαπράττει πρὸς κολακείαν καὶ ἐξακολούθησιν τῶν ἀγορῶν ὑμῶν παρ' αὐτῷ. Ἰδὼν ὁμοῦ ἢ ἀκούσας ὅτι ἠγοράσατε παρ' ἄλλου τινὸς τὸ αὐτὸ ἢ ἕτερόν τι ἀντικείμενον, αὐθαρῶς σᾶς ἀπορρίπτει τῆς εὐνοίας καὶ σχέσεως αὐτοῦ· βλέπων ὑμᾶς δὲν σᾶς χαιρετᾷ πλέον, ἀλλὰ συνοφρυᾷ μάλιστα καὶ κατηγορεῖ. Οὐχ ἦπτον ὁμοῦ εἰσὶν οἱ Βαυαροὶ λίαν εὐπιστοὶ καὶ εὐπάτητοι, ἢ ὀρθότερον εἰπεῖν εὐθήεις. Μαρτύριον δὲ τούτου ἔστω τὸ περὶ καταπλεύσεως ἐν Βαυαρίᾳ Ἑλληνικοῦ στόλου, ὅπερ ἐπίστευσαν ἀμέσως καὶ ἠρώτων μάλιστα περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πλοίων. Ἡ ἀπάτη αὕτη προήλθεν ἴσως καὶ ἐκ τῶν μικρῶν καὶ περιωρισμένων γνώσεων αὐτῶν περὶ Γεωγραφίας. Ἄρκει νὰ ἀναπετάσῃ τις τὸ ἀλεξιβρόχιόν του, χωρὶς οὐδὲ ψεκᾶς βροχῆς νὰ πίπτῃ, καὶ ἀμέσως πιστεύει ὁ Βαυαρὸς ὅτι ἔντως βρέχει ἢ ὅτι μέλλει νὰ βρέξῃ, καὶ ἀναπεταννύει καὶ αὐτὸς τὸ ἴδιον· μὴ ἔχων δὲ τοιοῦτον, σπεύδει δραματικῶς πρὸς τὸν οἶκον αὐτοῦ ὅπως μὴ βραχῆ. Ποσάκις δὲν ἐγελάσαμεν γέλωτα σφοδρὸν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνας, τοιαῦτα ἐπινοοῦντες καὶ κατορθοῦντες!

Αἱ γυναῖκες ὁμοῦ, ὡς καὶ ἐν τοῖς προηγουμένοις εἴρηται, εἰσὶν εὐφύστεραι, νοσηρονέστεραι, εἰλικρινέστεραι, εὐκίνητοτέραι, ζωηρότεραι. Ἐχουσι δὲ καὶ ἐλαττώματά τινα, ἀλλὰ ταῦτα εἰσὶ μᾶλλον ἴδια τῇ γυναικείᾳ φύσει.

Πολλοὶ τῶν Βαυαρῶν, εἰς ξένην γῆν ἀφικόμενοι, δὲν λέγουσιν ὅτι εἰσὶν ἐκ Βαυαρίας, διότι εἰσὶν ὑπερβέβαιοι ὅτι ἐμπαιχθῆσονται ὡς ἡλίθιοι καὶ ἀφυσεῖ. Βαυαρὸς τις, ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐν Βιέννῃ ὀφθαλμολόγου Κ. Täger περὶ τῆς πατρίδος αὐτοῦ, « Πρῶσος εἰμι, » ἀπεκρίθη ὑποκώφως. Περὶ τούτου ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τοῦ συναδέλφου καὶ φίλου μοι Κ. Ἱ. Παππαδοῦκα. Καὶ ὁμοῦ βήμα, κινήσις, βλέμμα, στάσις τοῦ σώματος χαρακτηρίζουσι τὸν Βαυαρὸν. Ὁ ἐν Βιέννῃ θαυμάσιος δερματολόγος Κ. Hebra δι' ἐνὸς μόνου ἐπιπολαίου βλέμματος διαχωρίζει καὶ διακρίνει ἐν τῇ Κλινικῇ αὐτοῦ τὸν Βαυαρὸν τῶν λοιπῶν πολυπληθῶν ἀσθενῶν.

Ἡ φιλοστοργία τοῦ Βαυαροῦ, ἦτοι ἡ πρὸς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ ἐν γένει ἀγάπη καὶ τρυφερότης, μικρὰ εἰσι καὶ περιωρισμένη· χάριν θεάτρου ἢ ἄλλου τινὸς τοιούτου δράματος ἐγκαταλείπει τὸν ἀσθενῆ υἱὸν, τὴν τίκτουσαν αὐτοῦ σύζυγον. Ἄπαξ ὀρίσας τῷ υἱῷ στάδιόν τι ἢ πόρον ζωῆς ὁ πατήρ, δὲν φροντίζει πλέον περὶ τῶν περαιτέρω, οὐδὲ ὀβολὸν ὑπὲρ αὐτοῦ δαπανᾷ. Μέχρι τῆς δωδεκάτης ἐσπερινῆς ὥρας τρώγει, πίνει καὶ εὐφραίνεται ὁ Βαυαρὸς ἐν τοῖς ζυθοπωλείοις, οὐδὲν φροντίζων περὶ τῶν οἰκείων·

οίνοβαρης δ' επιστρέφων, ὑβρίζει μάλιστα καὶ ἐκθέτει αὐτούς. Μεταξὺ 2,800 οἰκιῶν ἐν Βυρσεβούργῃ π. χ. ὑπάρχουσι πλέον τῶν 450 ζυθοπωλείων καὶ καφενείων. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν αὐξάνει ἐν γένει ὅπου ὑπάρχουσι φοιτηταὶ καὶ στρατιωτικοὶ πολλοί.

Τοσούτα ἐκ τῶν πολλῶν, ἄτινα δύναται τις νὰ εἴπῃ περὶ Βαυρῶν, ἀρκοῦσι, νομίζω, ὅπως χαρακτηρίσωσι τὸ περίεργον τοῦτο ἔθνος τῆς ὑψηλίου.

ΝΑΠΟΛΕΩΝ Α΄ ΒΟΝΑΠΑΡΤΗΣ.

Πρωτόστη ιδιότης τοῦ ἀνδρὸς τούτου, οὐτινος τὸ ὄνομα θέλει φέροι εἰς αἰῶνας ἡ ἱστορία, ὑπῆρξεν ἀκαταμάχητος τις θέλησις, συνοδευμένη ὑπὸ νόου ζωηροῦ, πεποικιλμένου, μεγίστου. Τὸ μέγα τοῦτο πλεονέκτημα, δημοκρατικὸν μὲν πατριώτην κατ' ἀρχάς, καταστροφικὸν δὲ τῆς ἐπαναστάσεως ὕστερον καὶ τέλος δικτάτορα ἀνέδειξε τὸν ἄνδρα. Τὸ περίεργον τοῦτο κατεῖχε δαιμονίως, καὶ δι' αὐτοῦ ἀνέπτυξε τόλμην θαυμασίαν ἴσῃν τῇ τοῦ Ἀννίβια, πνεῦμα ἐπιχειρηματικὸν ὅποιον τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀπόφρασι νοήμονα ὡς τὴν τοῦ Καίσαρος, καὶ παυροργίαν οἷα ἡ τοῦ Θεμιστοκλέους.

Ἐξημμένην ἔχων τὴν φαντασίαν ἐκ τοῦ μεγαλείου τῶν ἡρώων τοῦ Πλουτάρχου, καὶ ἐκδοτος εἰς τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας, τὸ θεμέλιον τῆς στρατηγικῆς, διὰ τῶν ὅπλων ἀνηγορεύθη κυριάρχης τῆς Γαλλίας, καὶ διὰ τῶν ὅπλων κατέπληξε τὴν Εὐρώπην... Ἡ στραταρχία καὶ τοῦ κατακτητοῦ τὸ σκῆπτρον τῷ παρεῖχον στάδιον ἀπέραντον.

Καταβάς ἀπὸ τῆς λαμπρᾶς αὐτοῦ σκηνῆς, καὶ μέχρις ἐσχάτης αὐτοῦ πνοῆς τὰς αὐτὰς ἔσχε ψυχικὰς ὁρμὰς. Καὶ οἱ λόγοι του καὶ οἱ στοχασμοὶ του ἐν τῇ Ἀγία Ἐλένη ἦσαν λόγοι καὶ στοχασμοὶ μεγάλης ψυχῆς. Ἐπὶ τοῦ μεμονωμένου ἐκείνου βράχου, ἐν μέσῳ τοῦ ἀχανοῦς ὠκεανοῦ, ἀναπαύομενος ἐπὶ τῆς κλίνης, ἦν ἔφερε κατὰ τὴν ἐν Αὐστέρλιτση μάχην, ἦτο ἀκόμη τοῦ σύμπαντος ὁ ταραξίας!

Ὁ Τιτάν οὗτος δὲν ἔχει τὸν ἐφάμιλλον. Σκέψις, συναισθησις καὶ ἐνέργεια παρ' αὐτῷ ἐβάδιζον ἐκ συμφώνου ἡ φιλοδοξία ἦτο τὸ ἐλατήριον τῆς ὑπάρξεώς του. Ἄμοιρος καταγωγῆς βασιλικῆς, καὶ ὡς ἐκ τούτου μὴ δυνάμενος μηδένα τῆς Εὐρώπης θρόνον νὰ καθέξῃ, τὸ πᾶν ὀφείλει εἰς τὴν τύχην, εἰς τὰς περιστάσεις, εἰς ἑαυτόν. Τὸ ζωηρὸν αὐτοῦ πνεῦμα, ἡ εὐτολμία, ἡ ὀξύδερκεια, ἡ δραστηριότης καὶ ἡ ἀκάματος ἐπιμονὴ τὸν ἀνήγειρον, ... ἡ ἀκόρεστος φιλοδοξία τὸν κατέβαλεν.

Ὁ Ναπολέων εἶνε φαινόμενον τῶν αἰώνων, ὕπερ, κατ' εὐτυχίαν τῶν λαῶν, ἡ φύσις δὲν μᾶς παρουσιάζει ἐπανειλημμένως. Φύσει κρυφίνους, σοβαρὸς μέχρι καθημέρας, βαθὺς εἰς τὰς σκέψεις, σιωπηλὸς, λακωνικὸς, εὐλόγως ἄμα καὶ παρατηρητῆς φιλέρημος, πεισματώδης πολλάνκις καὶ ἐπιδεικτικὸς παθῶν μέχρι μανίας, ἔφηρος ἤδη ἐσκέπτετο καὶ ἐμελέτα ἐπὶ τὰς ταραχὰς τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ· εὐκόλως ἄρα ἠδύνατό τις νὰ προσιάσῃ τὰ κατὰ τὸν ἄνδρα. Καὶ νῦν μὲν καταβαλλόμενος νῦν δὲ ἀνυψούμενος ἐν τοῖς πολυταράχαις κύμασι τῆς βιωτῆς, ἐγυμνάσθη εἰς

τὸ προβλέπειν τοὺς βιαίους κλόνας καὶ συμμορφῶσθαι μετ' αὐτῶν, ἀλλ' ἄμα καὶ θεωρεῖν τοὺς ἀνθρώπους ὡς ἄλλους ἀριθμοὺς, καὶ τὸ ἐκτιμᾶν αὐτοὺς καθ' ὅσον ἠδύναντο νὰ τῷ χρησιμεύσωσιν.

Εἰκοσιπενταετῆς μόλις, διήλθεν ὑφ' ὕλας τὰς τύχας τῆς φαντασιοπληξίας: ἐν βραχεῖ χρόνῳ διαστήματι ἡ γενέτειρα Κύρονος τὸν ἐξήλασεν, ἡ Γαλλία τὸν ἐτίμησεν, ἡ ἔθνητικὴ Συνέλευσις τὸν διέγραψεν ἀπὸ τοῦ καταλόγου τῶν στρατηγῶν, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀνήγειρεν εἰς τὴν ὑπερτάτην ἀρχήν.

Νέος, ῥωμαλέος, Σπαρτιάτης κατὰ τε τὸ λέγειν καὶ πράττειν, δραστήριος, ἐταστής καὶ τῶν ἐλαχίστων καὶ κρύπτων ἐν μυχίοις ἐγκάτοις καὶ τὸν μηδαμινώτερον λογισμῶν, ὁ Ναπολέων ἐρρίφθη ἀπὸ νίκης εἰς νίκην. Τὰ ζηλότυπα μέλη τοῦ Διευθυντηρίου ἐσέβοντο αὐτόν, καὶ ὠμολόγουν αὐτῷ εὐγνωμοσύνην ἐξ ἀνάγκης· ἀλλ' αὐτὸς ἐφαινετο περιφρονῶν ταῦτα πάντα, καὶ, ἐγκολπούμενος ψυχὴν Ἀλεξάνδρου, μετέφερε τῆς δόξης του τὸ θέατρον εἰς γαίης ἀπωτάτας... μετέφερε τὴν Γαλλίαν εἰς Αἴγυπτον. Αἱ πυραμίδες, ἐφ' ὧν διήλθον οἱ αἰῶνες τοῦ σύμπαντος, ἐγένοντο μάρτυρες τῆς δόξης αὐτοῦ, ἀλλ' οὐχὶ ἐπὶ πολὺ. Φωνὴ τις μυστηριώδης, φωνὴ ἀπὸ τῶν Πυρηναίων κατερχομένη καὶ τὰς θαλάσσας διασχίζουσα, ἐφαινετο προσκαλοῦσα αὐτόν. Καὶ ὁ μέγας στρατηγὸς ἐπανέρχεται εὐπρόσδεκτος καὶ θαυμαστός, καὶ ἐν τῇ ἐπανόδῳ αὐτοῦ τὸ ἀνίσχυρον Διευθυντήριον διαλύεται, καὶ ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ὑπατείας· ἡ ὑπατεία γεννᾷ τὴν δικτατορίαν, ὁ ἰσόβιος ὑπάτος ἀναγορεύεται Αὐτοκράτωρ.

Ὁ διαδοχικὸς Αὐτοκράτωρ τῆς Γαλλίας ἐπιβάλλει ἐπὶ τὴν Εὐρώπην τὴν σιδηρὰν θέλησίν του. Προσπιστῆς τῆς διχονοοῦσης Γερμανίας, μεσίτης τῆς θορυβώδους Ἐλουητίας, βασιλεὺς τῆς διαμεμελισμένης Ἰταλίας, διοικητῆς τῆς Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλλίας, καὶ διὰ τοῦ ἡπειρωτικοῦ συστήματός του δεσπότης τῆς Εὐρώπης ἀπάσης, πανταχοῦ ὑπέβλεψε καθ' ἑαυτοῦ κρυφίαν ἀπέχθειαν.

Τὴν κυριαρχίαν αὐτοῦ ἐξέτεινεν ὁ γίγας ἐπὶ τοσοῦτον, καθὼ γινώσκων νὰ καρποῦται τὴν ἀδυναμίαν τῶν ἄλλων, νὰ διαμελίξῃ τοὺς συσσωματωθέντας, νὰ πτοῇ τοὺς ἀπομεμονωμένους, καὶ διὰ τοῦ καταπληκτικοῦ ξίφους του νὰ καταπέσῃ τοὺς διστάζοντας ὅτι μετ' ἑαυτοῦ ἔφερε τὴν νίκην. Καὶ ἐν μέσῳ ἀγῶνων τοιοῦτων εὗρε καιρὸν νὰ ἐπιδοθῇ καὶ εἰς ἐσωτερικὰς βελτιώσεις, νὰ σχεδιάσῃ τὸν κώδικά του καὶ νὰ μὴ παραβλέψῃ τὰς ἐπιστήμας, τὰς τέχνας, τὴν ἐμπορίαν, τὴν βιομηχανίαν, τὴν ναυτιλίαν καὶ τοὺς ἀποικισμοὺς.

Ἡ καλουμένη δημοκρατία ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ ἐλαμπρύνθη, τὰ οἰκονομικά της ἐκανονίσθησαν ἐπὶ τὰ κρείττω, καὶ νέα ὁδοὶ καὶ διώρυγες καὶ οἰκοδομαὶ μεγαλοπρεπεῖς ὠράσαν τὴν Ἐπικράτειαν. Εἰρήνην εὐκαρπὸς περιεκόσμη μετὰ δαφνῶν τὸν δορυβάτων θρόνον... ἀλλ' ὁ μοιροφιλῆς ἦρος ἔχρηξεν, ὡς ἔλεγε, πολέμων πρὸς τὸ χαλιναγωγεῖν τοὺς ἐχθροὺς του... Τὸ διακυβεῖν φέροι ἐνίοτε εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς νίκης, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ εἰς τὰς τῆς καταστροφῆς.

Στρατηλάτης μυριαριθμοῦ στρατοῦ, ἐξῆλθε κατὰ τριῶν Αὐτοκρατόρων. — Ἡ χιλιετία τῆς Γερμανικῆς αὐτοκρα-

ΝΑΠΟΛΕΩΝ Α΄.

τορίας ἐξέλιπεν, ἡ τύχη τῆς Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλλίας ἀπεφασίσθη, καὶ τοῦ Ναπολέοντος ἡ κυριαρχία ἐξετάθη ἐπὶ τὸ σύμπαν. Ἡ Αὐστρία μόνη, ἐλπίζουσα ἐπὶ τέλους νὰ δώσῃ τῆς εἰρήνης τὴν ελαίαν εἰς τὰ ἀπυθνημένα ἔθνη, ἐνδόξως καὶ μετὰ καρτερίας ἀντέστη κατὰ τοῦ Τιτάνος.

Ἡ γέννησις τοῦ βασιλέως τῆς Ρώμης ἀνήγαγε τὸν Ναπολέοντα εἰς τὸν κολορῶνα τῆς εὐδαιμονίας. Ἐκτοτε πλέον περὶ μηδενὸς ἐπαύησατο τὰς νίκας, καὶ πᾶν τὸ μετ' αὐτὴν ὑπεγορεύθη οὐχὶ ἐκ τῆς ἀνάγκης.

Ἐν τινι παραφορᾷ ὁ γαῦρος προὐκί εἰς τὸν γίγαντα

της Ἀρκτου ἐν μέσῳ τῶν παγετῶν αὐτοῦ! Τὰ στοιχεῖα, ἡ Μόσχα, ἡ Βερεσίνη, ἡ Λείψια ὑπέσκαψαν τὴν πτώσιν του. Ἡ Ἑλβα, αὐτὴ ἐκείνη ἡ νῆσος, τὴν ὁποίαν αὐτὸς οὗτος προσέλαβεν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Γάλλων, ὑποδέχεται τὸν κύριόν της. Καίτοι δὲ παραγκωνισθεὶς ἐφ' ἰκάνων χρόνον, ἀναφάνεται καὶ αὖθις εἰς τὴν Γαλλίαν, ἀλλ' ἡ πεντηκοστὴ μάχη του ὑπῆρξε καὶ ἡ ἐσχάτη.

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὁ μέγας φαίνεται ἔχων οἰκειότητα μετὰ τὰς περιστάσεις τοῦ βίου· παντοῦ ἀπαθῆς, καὶ εἰς τὰς φρικτοτέρας τῶν μαχῶν ἄφοβος. Ἐπὶ τοῦ λαθραίου διαπλοῦ του ἐκείνου ἀπὸ τῆς νήσου Ἑλβας εἰς τὴν Γαλλίαν, τὸ πλοῖον Ἄστατος, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ἦν κεκρυμμένος, ἀπηντήθη ὑπὸ Γαλλικοῦ πολεμικοῦ βρικόου, καὶ ἠρωτήθη ὑπ' αὐτοῦ ἂν εἶχε νέα περὶ τοῦ Ναπολέοντος. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἔλαβε γελῶν τὴν σάλπιγγα, καὶ ἀπεκρίθη αὐτὸς ὁ ἴδιος: «Ὁ Αὐτοκράτωρ ἔχει καλῶς!» Τὴν αὐτὴν ἀπάθειαν καὶ εὐτολίμιαν ἔδειξε καὶ εἰς Βατερλώ.

Ἡ ἐν Βατερλώ μάχη ἦν αἰνίγμα διὰ τε τοὺς νικήσαντας καὶ τοὺς ἠττηθέντας· διὰ τὸν Ναπολέοντα ἰδίως ἦν ἔργον πανικοῦ τινος φόβου. Ἡ Βατερλώ δὲν εἶνε νίκη, ἀλλὰ τύχης ἀποτέλεσμα. Μονὰ ἡ ζυγά; — Ἐκέρδησεν ἡ Εὐρώπη, ἐπλήρωσεν ἡ Γαλλία.

Κατὰ πόσον προῆλθε τὸ πταίσμα ἐκ τοῦ Ναπολέοντος ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῆς μάχης ταύτης, τοῦτο δὲν δύναμεθα νὰ διαφιλονεικήσωμεν. Διότι θρόμβοι τινὲς ὕδατος, ἀκαίρως πεσόντες κατὰ τὴν νύκτα τῆς 17 πρὸς τὴν 18 Ἰουνίου 1815, ἠμπόδισαν τὴν ἐλευθέραν κίνησιν τοῦ πυροβολικοῦ, καὶ οὕτως ἔδωκαν καιρὸν εἰς τοὺς ἐχθροὺς νὰ παρασκευασθῶσιν ὡς δεῖ, τί πταίει εἰς τοῦτο ὁ στρατηλάτης; Πρέπει νὰ ἀποδοθῇ τὸ ἀπρόοπτον τοῦτο ναυάγιον εἰς τὸν πρωερέ; Οὐχί.

Κατὰ τὴν κοινὴν πάντων ὁμολογίαν, τὸ σχέδιον τοῦ ἐν μάχαις γηράσαντος νέου τούτου στρατηγικοῦ διὰ τὴν μάχην ἐκείνην ὑπῆρχεν ἀριστοῦργημα. Ὁ Ναπολέων ἐρημάτισεν ἀξιωματικῶς τοῦ πυροβολικοῦ, καὶ τοῦτο διεκρίνετο εἰς αὐτὸν πάντοτε· ὅλα τὰ στρατιωτικὰ σχέδια του βᾶσιν ἐχρῶσι τὸ πυροβολικόν. Ἡ κλεῖς τῶν νικῶντου συνίστατο εἰς τὸ νὰ συμπίπτωσιν ὅλα τὰ βλήματα τοῦ πυροβολικοῦ ἐπὶ δεδομένου τινὸς σημείου, καὶ, οὕτως εἰπεῖν, ἔδενε καὶ ἔλυε τὰς μάχας διὰ τοῦ τηλεβόλου. Ὁ νοῦς του ἦτο κανονιοβολή, καὶ τὰ πάντα ἀνέθετεν εἰς τὴν σφαίραν τοῦ τηλεβόλου· μέθοδος φοβερά, μέθοδος, ἣτις μετὰ τοῦ στρατηγικοῦ πνεύματός του ἀνέδειξεν ἐπὶ δεκαπενταετίαν τὸν βλοσυρὸν τοῦτον τοῦ πολέμου πυγμάχον ἀήττητον.

Τί ἔπταε λοιπὸν ὁ ἦρωας, ὁ βασιζόμενος δικαίως ἐπὶ τῆς ὑπεροχῆς τοῦ πυροβολικοῦ του, ὅταν τὰ πράγματα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἄγονται καὶ φέρονται ὑπὸ εἰρήμῳ τυχῶν; Μήπως ἡ εἰκοσαετία, καθ' ἣν ὁ μέγας οὗτος στρατιώτης τῆς Γαλλίας δὲν ἔπαυσε πολεμῶν, κατέστρεψε καὶ τὴν μάχαιραν καθὼς τὴν θήκην της, τὴν ψυχὴν καθὼς τὸ σῶμα; ἢ ὁ μέγας ἐκείνος νοῦς περιήρητο εἰς ἐκλείψιν, ὡς πολλοὶ διάσημοι ἱστορικοὶ ἐνόμισαν, παρασῆσαντες αὐτὸν τυφλώττοντα εἰς τὸν προφανέστερον τῶν κινδύνων; Ἀλλ' ἔχει ἀρά γε ἡλικίαν καὶ ὁ νοῦς, καὶ καθίσταται μύωψ ἐν τῇ τάξει τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τοῦ ὑλικῆς κόσμου, οὐς δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ ἐνεργοὺς γίγαντας; — Εἰς τοὺς ἐξόχους νόκας τοῦ κόσμου τοῦ ἰδανικοῦ τὸ γῆρας δὲν ἔχει ἐπιρ-

ροήν. Δάνται καὶ Μιχαηλάγγελοι οἱ ποιηταὶ καὶ καλλιτέχναι γηράσκοντες αὖξουσιν, οἱ δὲ Ἀννίβαι καὶ οἱ Βοναπάρται γηράσκοντες ἄρα φθίνουσιν;

Ὁ Ναπολέων ἦτο νοῦς ἐξ ἐκείνων, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἐξέρχεται ἡ ἀστραπή· ἐφ' ἣ καὶ κατηγγέθη τρόπον τινὰ εἰς τὸ ἄπειρον, καὶ ἀπεφασίσθη ἡ πτώσις αὐτοῦ. Ἡ Βατερλώ δὲν ἦν μάχη, ἀλλ' ἡ μεταβολὴ τῆς ὄψεως τῆς ὑψηλοῦ παύσασα τὴν διὰ τῆς σπάθης κατάλυσιν τῶν Εὐρωπαϊκῶν θρόνων, ἄλλην ἐκβασιν δὲν ἐπήνεγκεν ἢ τὴν συνέχειαν τῆς ἐπαναστατικῆς ἐργασίας ἀφ' ἑτέρου. Ἐπέρανον τὸ ἔργον τῶν οἱ μαχαιροφόροι; ἦλθεν ἡ σειρά τῶν σκεπτικῶν. Ὁ αἰὼν, ὃν ἤθελεν ἡ Βατερλώ νὰ ἐμποδίσῃ, ἐπροχώρησεν ὑπερθεν καὶ ἐξηκολούθησε τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. Ἡ ἀπαίσιος νίκη ἐκείνη ἐνίκηθη ὑπὸ τῆς ἐλευθερίας ἔπειτα.

Τὸ βάθος τῆς Εὐρώπης μετὰ τὴν Βατερλώ ὑπῆρξε σκοτεινόν. Πελοπόν τι πράγμα ἔμεινεν ἐπὶ καιρὸν πολὺν κενὸν διὰ τῆς ἐξελίψεως τοῦ Ναπολέοντος. Οἱ βασιλεῖς εἰσῆλθον εἰς τὸ κενὸν τοῦτο, ἐδράζατο δὲ ἡ γηραιὰ Εὐρώπη τῆς εὐκαιρίας ὅπως μεταρρυθμίση ἑαυτήν, καὶ ἐσχηματίσθη συμμαχία τις, ἰε ρ ἄ κληθεῖσα.

Ἐνώπιον καὶ ἀπέναντι τῆς παλαιᾶς ταύτης Εὐρώπης, τῆς ἀναπλασθείσης, ἐσχεδιάσθησαν οἱ χαρακτηριστικὲς νέας τινὸς Γαλλίας. Τὸ μέλλον, τὸ ὁποῖον εἶχε χλευάσει ὁ Ναπολέων, ἔκαμε τὴν εἴσοδον αὐτοῦ· εἶχε δὲ ἐπὶ τοῦ μετώπου του ἄστρον, ἐ λ ε υ θ ρ ἱ α, πρὸς ὃ ἐστράφησαν τὰ διάπυρα τῶν νέων γενεῶν ὅμματα. Πράγμα παράδοξον! ἠράσθησαν καὶ τοῦ μέλλοντος τούτου, τῆς ἐλευθερίας, καὶ ἐνταῦθα τοῦ παρελθόντος, τοῦ Αὐτοκράτορος. Ἡ ἦτα ἐμεγάλυνε τὸν ἠττηθέντα. Ὁ πεπτωκὸς Βοναπάρτης ἐφαίνετο ὑψηλότερος τοῦ ὀρθίου Ναπολέοντος· οἱ θριαμβεύσαντες ἐπτοθήθησαν. Ἡ Ἀγγλία διώρισε δεσμοφύλακα αὐτοῦ τὸν Οὐδδωνα Λόου, καὶ ἡ Γαλλία ἔστειλεν ὡς κατὰσκοπόν της τὸν Μοντεχινού. Αἱ ἐσταυρωμέναι χεῖρές του κατέστησαν ἡ ἀνησυχία τῶν θρόνων. Ὁ Ἀλέξανδρος τῆς Ῥωσσίας τὸν ἀπεκάλει ἡ αὐπνία μου· τὸ φάντασμα του ἐπροξένει τρόμον εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. Οἱ βασιλεῖς ἐβασίλευσαν κακῶς ἡσυχούντες, ἐνόσῃ ἔβλεπον εἰς τὸν δρίζοντα τὸν βράχον τῆς Ἀγίας Ἐλένης.

Ὁ Ναπολέων ἐγίνωσκε κατὰ πόσον εἶνε αὐστηρὰ καὶ ἀδυσώπητος ἡ ἱστορικὴ στάθμη, ἔκρινε δὲ τὸ ἀπώτατον μέλλον οὐχὶ ἐκ τῶν πράξεων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἠθικῶν συνεπειῶν. Διὸ καὶ ἰχνηλατῶν τοὺς μεγάλους ἀνδρας τοῦ Πλουτάρχου, μετὰ βῆμα εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ παντός, καταλιμπάνων τοῦ δράματός του τὴν διαχείρισιν εἰς τῆς φαντασιοπληξίας του τὰς χεῖρας.

Διατάγη νὰ ὑποχωρήσῃ, καὶ ὑπεχώρησε· μετ' ἀξιοπροπέας ὅμως, καὶ μετ' ἀξιοπροπέας τοσαύτης, ὅσης ὁ Καίσαρ Ἰούλιος ἐστερήθη κατὰ τὴν δύσιν του. Ἐγένετο ἄφαντος οἶοναί ἡλιος ἐσπερινὸς ἐν μέσῳ νεφελῶν κεραυνοβόλων.

Μικρὸς ἦν τὸ ἀνάστημα ὁ μέγας τὸν νοῦν οὗτος ἀνὴρ καὶ εὐσάρκος καὶ μελανόχρους. Εἶχε τὴν κόμην μέλαιναν καὶ ἀραιὰν, τὸ μέτωπον στρογγύλον καὶ τὸ ὄμμα ζωηρὸν, ὀξυδερκὲς καὶ φλογερὸν, χαρίεν τὸ στόμα, τὴν φωνὴν δυνατὴν καὶ εὐηχον, τὴν κάτω σιαγόνα μικρὸν προέχουσαν, στερόν καὶ ταχὺ τὸ βῆμα καὶ τὰς κινήσεις ζωηράς. Συνήθως διςτάχου τοὺς βραχίονας ἐπὶ τὰ στήθη ἢ ἐξηγκωνίζετο. Τὴν ἐνδυμασίαν ἦν ἀπλούστατος, καθὼς στρατιωτικῶς· πάντοτε σχεδὸν ἔφερε στολὴν πρασίνην μετὰ

λευκοῦ τοῦ ὑπενδύτου, ἢ ἐπενδύτην φαῖον, καὶ μικρὸν τὸν πῖλον. Ἀλλ' ἡ θεραπεία αὐτοῦ ἐν τε τοῖς Παρισίοις καὶ ἐν τοῖς στρατοπέδοις ἦν πάντοτε πολυτελής καὶ πομπώδης, ἢ δὲ ἐθιμοταξία μεγαλοπρεπεστάτη, αὐστηρὰ καὶ κατ' οὐδὲν ὑπολειπομένη τῆς ἐν τῇ Ἰσπανικῇ αὐλῇ.

Αὐτὸς μὲν τὸ γεῦμα, ἀνένδοτος δὲ τὴν ἐργασίαν, ἐν μέσῳ τῆς ταραχῆς τῶν συμπλοκῶν καὶ τῶν μαχῶν διέτασσε ἀτάραχος καὶ παρατηρῶν τὸν γεωγραφικὸν χάρτην του· καὶ τὸ μηδαμινώτερον πλεονέκτημα δὲν διέφευγε τὸ ὀξυδερκὲς καὶ πολυπείρον βλέμμα του. Ἐν κρισίμῳ ὥρα, προκειμένης ἐφόδου κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, δὲν ἐφείδετο τοῦ αἵματός του ἀλλ' ἐρρίψκοινδύνευσεν, ἐνεψύχου διὰ δημηγοριῶν τοὺς συστρατιώτας του καὶ ἀφειδῶς ἐπεδαψίλευεν αὐτοῖς βραβεῖα· διὸ καὶ ἠγαπάτο καὶ ἐλατρεύετο ὑπ' αὐτῶν, διακρινόμενος μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ μικροῦ λοχαγοῦ.

Βαθὺς ἐταστῆς ὑπ' ἀπάσας τὰς ἐπόψεις, τολμητίας ἐκ φύσεως καὶ εἰς ἄκρον ῥιψοκίνδυνος, κατὰ πρόληψιν ἐπερειδόμενος ἐπὶ τὸν ἀγαθὸν αὐτοῦ ἀστέρα, προβλεπτικὸς ἅμα καὶ καταπληκτικὸς, διὰ τῆς παρουσίας του μόνης ἠλέκτριζε τὸ πᾶν. Ἦν αὐτόχρομα τὸ στρατηγικὸν πνεῦμα ἐνσεσαρκωμένον, καὶ ἐγεννήθη φαίνεται πρὸς τὸ στραταρχεῖν καὶ βασιλεύειν.

Ἔσχε τὴν λαλιὰν λακωνικὴν, καταπειστικὴν, ποιητικὴν, καὶ τὴν φωνὴν ἔντονον καὶ ἐμφαντικώτερον πολλὰκις τοῦ λόγου αὐτοῦ· ἠγάπα τὴν ποίησιν, καὶ ἐθεώρει τὴν τιμὴν ὡς τὸ ἰσχυρότερον ἐλατήριο τοῦ ἀνθρώπου. Δυνάμεθα δὲ νὰ ἀρνηθῶμεν ὅτι ἦν καὶ σύζυγος τρυφερός καὶ φίλος εὐγνώμων; Ἀναντιρρήτως, ἂν ἡ εἰμαρμένη ἠδύοκει, ὁ ἀνὴρ ἀνεδεικνύετο πατὴρ καθ' ὅλην τῆς λέξεως τὴν ἔννοιαν.

Ἐπιχειρηματικώτερος καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀννίβα, μᾶλλον ἀφειδῆς καὶ ἀκόρεστος τοῦ κατακτητοῦ Μακεδόνος, μεγαλύτερος καὶ εὐτυχέστερος τοῦ Καίσαρος ἀλλ' ἀτυχέστερος τοῦ Θεμιστοκλέους, ὑπῆρξεν ὁ φόβος καὶ τρόμος τῶν συγχρόνων, καὶ ἔσεται τὸ ἀντικείμενον τοῦ θαυμασμοῦ τῶν μεταγενεστέρων. Τρομερὸς, προσφιλὴς τῷ στρατῷ, ὅστις δι' αὐτοῦ ἐδοξάσθη ὡς καὶ αὐτὸς δι' ἐκείνου, ἀφήκεν εἰς τὴν Γαλλίαν μέγα καὶ εἰς τὸν κόσμον ἐνδοξὸν μόνον ὄνομα καὶ ἱστορικὰς τινὰς σελίδας, πλήρεις καταπληκτικῶν καὶ τρομερῶν συμβεβηκότων· ἐκτὸς δὲ τούτων, μνημεῖα τινὰ καὶ τὸν Ναπολεόντειον Κώδικα.

Ἄν ἠδύνατο νὰ ἀναδειχθῇ ἀνώτερος ἑαυτοῦ τε καὶ τῆς τύχης του, ἤθελε θεραπεύσει ἀναμφιβόλως τῆς Γαλλίας τὰς πληγὰς, καὶ ἴσως ὁ θάνατος εὔρισκεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θρόνου.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ.

MANIA ΙΔΙΟΤΡΟΠΟΣ. — Περιηγούμενος ποτε Γάλλος τις τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν, μετέβη καὶ εἰς ἐπίσκεψιν φυλακῆς τινος, ἐμπεριεχούσης μετ' ἄλλων συνήθων φυλακισμένων καὶ τινὰς φρενοβλαβεῖς. Εἰς δ' αὐτῶν, λίαν μετριάς φρενοβλαβεῖας, ἀπήλαυεν εἶδους τινὸς ἐλευθερίας

ἐν τῇ φυλακῇ. Πλησιάζας αὐτὸν ὁ περιηγητὴς, ἐχαιρετίσθη πάραυτα ὑπ' αὐτοῦ. «Καλὴν ἡμέραν, Κύριε! τῷ εἶπε· πῶς ἔχετε; — Κάλιστα, ἀπεκρίθη ὁ περιηγητὴς· ὑμεῖς δέ; — Ἐπίσης καλῶς· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα πρέπει νὰ ἀλλάξῃ πορείαν. — Τί συμβαίνει; — Βλέπετε τὴν κεφαλὴν μου; — Αἱ! καὶ τί με τοῦτο! τὴν βλέπω. — Αἱ! δὲν γνωρίζετε τὴν ἱστορίαν μου. Μοῦ ἀπέκοψαν τὴν κεφαλὴν, καθὼς καὶ ἄλλων φίλων μου καταδικασθέντων ἐπίσης· μόλις δὲ ἡ ἐκτέλεσις εἶχε τελειώσει, καὶ ὁ δήμιος εἰδοποιήθη ὅτι κατὰ λάθος ἐκαρτομήθη. Πάραυτα λοιπὸν λαμβάνει οὗτος ἐκ τοῦ κανίστρου κεφαλὴν τινα, δυστυχῶς οὐχὶ τὴν ἐμὴν, καὶ προσαρμύζει αὐτὴν ἐπὶ τοῦ τραχήλου μου· ὡς βλέπετε, εἶνε κάλιστα προσκεκολλημένη.» Καὶ ἐπροσπάθει ὁ δυστυχῆς νὰ δείξῃ ὅτι ἡ κεφαλὴ του ἐκρατεῖτο στερεῶς ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ. Εἶτα δὲ ἀδημονῶν, προσέθετε: «Κρατεῖται καλῶς, Κύριε, ὡς βλέπετε, καὶ ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἐξακολουθῇ οὕτως ἡ ὑπόθεσις αὕτη. Ὅποια δυστυχία νὰ ἔχη τις ξένην κεφαλὴν!»

Καὶ ὑπεχώρησε, παραχωρήσας τὴν θέσιν του εἰς ἕτερον μετριάτερον φρενοβλαβῆ, ὅστις εἶχε τὴν παράδοξον μονομανίαν νὰ νομιζῆ ἑαυτὸν δημιουργὸν τοῦ σύμπαντος. — «Βλέπετε, Κύριε, ἔλεγε πρὸς τὸν ξένον, πόσον ἀρμονικῶς συντάξα τὰ πάντα; τίς δύναται νὰ ἀντιλέξῃ ὅτι ὁ ἥλιος δὲν εἶνε καλῶς τοποθετημένος, καὶ ὅτι ἡ σελήνη καὶ οἱ λοιποὶ ἀστέρες δὲν φυλάττουσιν οἶαν ἀπαιτεῖται τάξιν; Ἐγὼ ἐδημιούργησα ἐπίσης τὰς νεφέλας, τοὺς ἀνέμους καὶ τὴν χιόνα! — Καὶ τὸν σεισμὸν ἀκόμη; ἠρώτησεν ὁ περιηγητὴς, θέλων νὰ ἐνοήσῃ μέχρι τίνος ἦσαν βεβλαμμένοι αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις τοῦ δυστυχῆς ἐκείνου. — Αἱ! ὦχι! ἀπήνησεν ὁ φρενοβλαβῆς ἀποσυρόμενος μετὰ φόβου, τὸν σεισμὸν καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος τὸν ἐφοβήθη!»

ΦΥΣΙΚΟΝ ΠΥΡ. — Ἐπὶ τῆς Ἑρύκης, ὄρους ἐν Σικελίᾳ, ἔκειτο ὑπαιθρος βωμὸς τῆς Ἀφροδίτης, ἐν ᾧ ἦναπτεν ἄσβεστος φλόξ ἡμέραν καὶ νύκτα, ἄνευ ξύλων καὶ ἄνευ ἀνθρακίας οὐδὲ τέφρας· ἡ φλόξ αὕτη δὲν ἐπηρεάζετο οὔτε ὑπὸ τῆς βροχῆς, οὔτε ἐκ τοῦ ψύχους ἢ τῆς δρόσου. Ὁ Βάβυλος νομιζεῖ μῦθον τὸ φαινόμενον τοῦτο· καὶ μῦθον ἤθελε νομίσει καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Φιλογράφου λεγόμενον περὶ τινος κοιλώματος, ὅπερ εἶδεν ὁ Ἀπολλώνιος ἐν Ἰνδία, ἀφ' οὗ ἐξήρητο διηνεκῶς φλόξ ἱερά ἄνευ καπνοῦ καὶ ἄνευ δαμῆς. Ἐν τοσοῦτῳ καὶ εἰς ἄλλα μέρη ἡ φύσις ἦναψε παρόμοιον πῦρ. Τὸ πῦρ τῆς ἐν Τοσκάνῃ Pietra Mala προέρχεται κατὰ τὸν Sir Humphry Davy ἐκ τῆς ἀπελευθερώσεως (liberage) ἀνθρακούχου ὑδρογόνου ἀερίου. Αἱ τὸν θαυμασμόν τῶν θεωμένων διεγείρουσαι διηνεκεῖς φλόγες ἐν Ἀτεσχ-Γάθ, πλησίον τῆς ἐν Γεωργίᾳ Βακχοῦς, ὑποτρέφονται ἐκ τῆς ἀναβλυζούσης ἐκ τῆς γῆς νάφθης. Τὸ ἱερὸν πῦρ οἱ ἱλασμὸν τῶν ἑαυτῶν ἀμαρτιῶν ἐπιζητοῦντες Ἴνδοι περιεστοίχισαν μετὰ κελλίας, ὡς καὶ τὸ πάλαι ἀνήγειρον ἄλλοι τῇ Ἀφροδίτῃ ναὸν περὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἑρύκης πῦρ.

Εἰς τὰ ἐν Οὐγγαρίᾳ ἀλατωρυχεῖα τῆς Szahna, ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Marmarosch, ὀρυκτικὸν ρεῦμα ἀέρος, ἐξερχόμενον ἐκ τινος ὑπορύγματος, ἀνάπτει αὐτομάτως. Εἶνε δὲ ὑδρογόνον ἀέριον, ὅμοιον τῷ ἐν χρήσει πρὸς φωτισμὸν σήμερον gaz.

ΑΣΙΤΙΑ. — Μυρία παραδείγματα υπάρχουν απολύτου ασιτίας επί μέγα χρόνου διάστημα. Ο πλοίαρχος **Bligh**, διοικητής του Αγγλικού πλοίου ή Μεγαλοδωρία, έπλευσε 400 σχεδόν μίλια επ' άλιτενοῦς (ισουπέδου τῆ θαλάσσης) πλοίου μετὰ 17 ἀν' ῥώπων ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ, μὴ ἔχων ἄλλην τροφήν ἐπὶ 17 ἡμέρας, εἰμὴ μικρὸν τι πτηνὸν, μὲν οὐγγίαις τινὰς ἔλκον. Δεκατέσσαρα ἄτομα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἐκ τοῦ Αγγλικοῦ πλοίου ή Ηρα, ναυαγήσαντος ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Ἀρράκκινίας, ἐπαρχίας τῶν Ἰνδοβρετανικῶν χωρῶν, ἔζησαν 23 ἡμέρας ἄνευ οὐδεμιᾶς οἰασθήποτε τροφῆς. Δύο δὲ ἄτομα πρῶτον ἔπεσον θύματα τῆς πείνης τὴν πέμπτην ἡμέραν.

Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ **Bhedv**, τὰ ἄλογα ζῶα ὑποφέρουσιν ἐπὶ πλεῖον χρόνον ἢ ὁ ἄνθρωπος παντελῆ ασιτίαν· ἴσως διότι, στερούμενα τῆς σημερινῆς τροφῆς, δὲν ἀνησυχοῦσι καὶ περὶ τῆς ἐπιούσης ἡμέρας. — Μοσχογαλῆ τις ἔζησεν ἐπὶ 10 ἡμέρας ἄνευ τροφῆς· αἶγαγρος ἐπὶ 20 ἡμέρας, καὶ αἰλουργὸς ὁμοίως· ἀετός τις ἐπέζησεν 27 ἡμέρας· τρώχος, ἐπὶ ἓνα μῆνα, καὶ πλείσται κύνες 36 ἡμέρας, οὐδεμιᾶς μεταλαβοῦσαι τροφῆς. Ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν ἀναφέρεται ἀνέκδοτον περὶ κυνὸς τινος, ὅστις κλεισθεὶς ἐξ ἀπροσεξίας ἐν ἀγροτικῷ τινι οἴκῳ, ἔζησε 40 ἡμέρας ἄνευ ἄλλης τροφῆς, ἢ τοῦ ὑψάσματος στρωμνῆς τινος, ὅπερ εἶχε καταξερσίσει. Ἀναγινώσκωμεν ἐπίσης εἰς διαφόρους συγγραφεῖς ὅτι ὁ κροκόδειλος δύναται νὰ ὑποφέρῃ παντελῆ ἔλλειψιν τροφῆς ἐπὶ 2 μῆνας, ὁ σκορπίος 3, ἡ ἄρκτος 6, ὁ χαμαιλέον 8 μῆνας, ἢ δὲ ἔχιδνα 10 ἔτη, ὅπερ ὅμως δὲν ἔχεται πιθανότητος.

Ὁ **Vaillant** εἶχε σκορπίον τινὰ, ζήσαντα ἐν ἔτος περιπίου ἄνευ τροφῆς, καὶ ἀντὶ νὰ ἐξασθενήσωσιν αἰδυνάμεις αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἐκτενοῦς ταύτης νηστείας, ἐφόνευσεν ἀμέσως ἕτερον σκορπίον, ἦπτον ὅμως πειναλέον, πλησίον αὐτοῦ τεθέντα. Ὁ Ἰωάννης **Kunler** ἐνέκλεισε τινα φρῦνον (εἶδος βατράχου) ἐντὸς δύο ἀρδανίων (ἀγγεῖων πηλίνων ὅπως ἐχόντων), καὶ μετὰ 14 μῆνας εὔρεν αὐτὸν εἰσέτι ζῶντα. Χερσαῖαι γελῶναι ἐπέζησαν 18 μῆνας ἐν παντελεῖ ἔλλειψι τροφῆς. Κάνθαρος τις, κατακλεισθεὶς ἐπὶ 2 ἔτη ἄσιτος, ἠδυνήθη μετὰ ταῦτα νὰ δραπετεύσῃ. Ἀναφέρεται ἐπίσης ὅτι δύο ὄφεις ἔζησαν ἐντὸς βουκαλέως ὅ ἔτη ἄνευ τροφῆς.

ΑΓΙΑ ΑΜΗΘΥΛΑ. — Οὕτω καλεῖται κατ' ἐξοχὴν φιὰλη τις περίφημος, εὐρισκομένη ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ τῆς πόλεως πρωτεύουσας τῆς Γαλλίας Ρήμων, περιέχουσα τὸ μύρον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐχρίσθη ὁ πρῶτος χριστιανὸς βασιλεὺς τῶν Φράγκων **Κλόβις**, καὶ μετ' αὐτὸν πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς Γαλλίας. Ἡ φιὰλη αὕτη, κατὰ τινα παράδοσιν γενικῶς πιστευομένη παρά τοῦ ἀπλοῦ λαοῦ ἐν Γαλλία, ἐφέρθη εἰς τὸν Ἐπίσκοπον τῆς ῤηθισης πόλεως ἄγιον **Ρεμῆν** ὑπὸ περισσεῶς τινοῦ, καθ' ἣν ὥραν ἐτελεῖτο ἐν τῷ ναῷ ἡ στέψις τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου βασιλέως. Διότι, βλέπων ὁ ἄγιος **Ρεμῆς**, καθὼς ἡ παράδοσις λέγει, ὅτι διὰ τὸ ἄπειρον πλῆθος τοῦ λαοῦ, τὸ ὅποιον ἦτο συνηθροισμένον διὰ τὴν τελετὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὁ διάκονος δὲν ἠδύνατο νὰ φέρῃ πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τὸ σκευοφυλάκιον τὸ ἄγιον μύρον ὅπως χρῖσθαι τὸν βασιλέα, ὑψώσας τὰς χεῖρας πρὸς

τὸν οὐρανὸν, ἐπεκαλεῖτο βοήθειαν παρὰ τοῦ Κυρίου. Τότε περισσεῶς λευκὴ ὡς ἡ χιών κατῆλθε, φέρουσα ἐπὶ τοῦ ῥάμφους αὐτῆς τὴν Ἁγίαν Ἀμπουλαν, ὅλος δὲ ὁ ναὸς ἐπληρώθη ὑπὸ ἀφάτου εὐωδίας ἅμα ἠνοίχθη ἡ θεσπεσία ἐκείνη φιὰλη. Ἐκτοτε δὲ ἡ Ἁγία Ἀμπουλα διεφυλάχθη ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ τοῦ ναοῦ, καὶ διὰ τοῦ ἐν αὐτῷ περιεχομένου μύρου ἐχρίοντο οἱ κατὰ καιροὺς ἄρξαντες τῆς Γαλλίας. Κατὰ τὴν Γαλλικὴν ὅμως ἐπανάστασιν, τὸ ὡς ἰερὸν τοῦτο θεωρούμενον παλλάδιον τῆς Γαλλίας, δὲν διέφυγε τὴν μανίαν τῶν νεωτέρων εἰκονοκλαστῶν· διότι τῷ 1794, ἀπεσταλμένος τῆς ἐθνικῆς τῶν Γάλλων Συνελεύσεως, ἔλθων εἰς Ρήμους, ἔχυσεν ἐν ὀνόματι τῆς δημοκρατίας τὸ χρίσμα, καὶ ἔθραυσεν εἰς μυρία τεμάχια τὴν Ἁγίαν Ἀμπουλαν, ἣτις ὡς ἐκ θαύματος εὐρέθη πάλιν ἀκολούθως σώα καὶ ἀκεραία καὶ πλήρης μύρων καὶ εὐωδίας τῷ 1825, ὅποτε δι' αὐτῆς ἐχρίσθη πάλιν νέος χριστιανικὸς βασιλεὺς.

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡῶΝ ΣΟΦῶΝ. — Τὰ περιττὰ τοῖς πλουσίοις, λέγει ὁ **Δομάτος**, ἔπρεπε νὰ χρησιμεύωσι διὰ τὰ ἀναγκαιοῦντα εἰς τοὺς πτωχοὺς. Τὸ ἐναντίον ὅμως συμβαίνει, διότι τὰ εἰς τοὺς πτωχοὺς ἀναγκαιοῦντα χρησιμεύουσι διὰ τὰ περιττὰ τῶν πλουσίων.

Ὡς αἱ χελιδόνες ἔρχονται εἰς ἡμᾶς τὸ θέρος, λέγει ὁ **Κικέρων**, καὶ ἀναχωροῦν τὸν χειμῶνα, οὕτω καὶ οἱ ψευδεῖς φίλοι μᾶς παρουσιάζονται μὲν ἐν καιρῷ τῆς εὐτυχίας μας, ἀπομακρύνονται δὲ ὅταν δυστυχῶμεν.

Ἡ ζῶη, κατὰ τὸν **Πλάτωνα**, εἶνε μία στιγμή μεταξὺ δύο αἰωνιοτήτων.

Ἡ πείρα, λέγει ὁ **Φραγέλης**, ἔχει ἀνοικτὸν σχολεῖον, εἰς τὸ ὅποιον ὅμως τὰ μαθήματα στοιχίζουσι πολὺ ἀκριβᾶ· ἀλλ' εἰσὶ τὰ μόνα, ἅπερ ἠμποροῦν νὰ διδαχθῶσιν οἱ ἀνόητοι.

Ἡ συνείδησις, κατὰ ποιητὴν τινα Ἰνδὸν, εἶνε ἐρημίτης ζῶν εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας, καὶ εἰς τοῦ ὁποίου τοὺς ὀφθαλμοὺς δὲν ὑπάρχει τίποτε κεκρυμμένον.

Ἡ ἱστορία, λέγει ὁ **Βακὼν**, καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον φρονιμώτερον ἢ ποίησις, πνευματικώτερον τὰ μαθήματα, ἀγγινούστερον ἢ φυσικὴ φιλοσοφία, βαθύτερον ἢ ἠθικὴ, σοβαρώτερον καὶ μετριοπαθέστερον ἢ ῤητορικὴ καὶ ἡ διαλεκτικὴ, πλέον φιλόνεικον καὶ δεινότερον εἰς τὰς συζητήσεις.

Ἡ μουσικὴ, κατὰ τὸν **Λούθηρον**, εἶνε τὸ μεγαλοπρεπέστατον καὶ θυμηδέστατον τῶν πρὸς τὸν ἄνθρωπον δώρων τοῦ Θεοῦ. Ἡ μουσικὴ εἶνε οἶον προεικόνισις τῆς μελλούσης ζωῆς, ἡ ἴρις τῆς διαθήκης, μετενεχθεῖσα ἐκ τῆς ὄψεως εἰς τὴν ἀκοήν.

Ἡ εὐλογητρία τῶν δακρύων εἶνε ἡ μᾶλλον πάσης ἄλλης πειστικῆ· προκαλοῦσι τὴν συμπάθειαν, ἐπιβάλλουσι τὴν συγκίνησιν, καὶ διὰ τῆς σιγῆς τῶν ἐπιτυγχάνουσιν ὅ,τι αἱ ζωηρότατα φωναὶ καὶ ἰκεσίαι δὲν ἠθελον ἐπιτύχει. Εἶνε τοῦτο ἐν τῇ γυναικί ἰσχὺς, ἣτις κάμνει νὰ θριαμβεύῃ ἡ ἀδυναμία τῆς.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Ο ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΟΣ ΙΟΥΔΑΙΟΣ.

κατὰ τὸν **Schubart**.

Ἔρπει εἰς ῥάχιν ζοφερὰν τοῦ Καρμηλίου ὄρους ὁ Ἰουδαῖος Ἀχασθῆρ μετ' ὀνόμου θυμοφθόρους, καὶ ἤδη δισχιστὸς ἐνικυτὸς ἐγγίζει ἀφ' οὗτου θεία πανταχοῦ ὄργη αὐτὸν μαστίζει. Διότι ἦσαν ὁ Χριστὸς, βασιτάζων τὸν σταυρὸν τοῦ, ἐστάθη ὅλος κεκμηκὺς ποτὲ πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ ζητῶν ἀνάπαισιν μικρὰν, αὐτὴν τῷ ἀπαρνείται, καὶ ὁ Σωτὴρ μεθ' ὕδρευων τῆς θύρας ἀνωθεῖται! Ἀποκαμῶν δ', εἰς τοῦ σταυροῦ τὸ βάρος ὑποκύπτει, καὶ κλονισθεὶς, ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ τοῦ ζύλου πίπτει· καὶ μολατὰυτα σιωπᾷ. Πλὴν Ἀγγελος θανάτου, πλήρης ὄργης καὶ λύσσης στὰς ἐμπρὸς τοῦ θεηλάτου, « Εἰς τὸν Θεὸν, ἀπάνθρωπε! εἰρήνην, λέγ', ἠρνήθη; » μέχρῃς ἐλεύσεως αὐτοῦ εἰρήνης ἐστερήθη; » Καὶ μαῦρος δαίμων, Ἀχασθῆρ, ἔκτοτε τῆς Γεέννης σὲ πλήττει ὅπουδῆποτε τῆς γῆς ἂν διαμένῃς. Σ' ἀπηγορεύθ' ἡ γλυκερὰ τοῦ τάφου ἡσυχία, ὁ θάνατος, ἡ μόνη σου αὕτη παρηγορία.

Προβαίνει ἐκ τῆς φάραγγος ὁ τάλας μ' ἀγωνίαν, καὶ ἀχμῶν τῆς γενεαδός τοῦ τινάσσει τὴν κονίαν. Σιωρὸς κρανίων πρόσκειται, κρανίων ἀνθρωπέων πεπυργωμένων φοικιδῶς! λαμβάνει ἐν κρανίον, τὸ σφενδονίζει ἄνωθεν· αὐτὸ κατεκυλισθη, καὶ ἐκ κορυφῆς εἰς κορυφὴν σκιρτῶν ἐθρυμματίσθη. Βρυχώμενος ὁ Ἀχασθῆρ, βοᾷ· « Ἦν τοῦ πατρός μου! » Κι' ἄλλα κρανία πίπτουσιν· « Αὐτὸ ἦν τῆς μητρός μου, » τῶν γυναικίων, τῶν τέκνων μου αὐτὰ ἦσαν κρανία! » αὐτοὶ ἀπέθανον... ἐγὼ ζῶ μόνος, ὦ μανία! » Φοβερωτάτη, τρομερὰ ἐφ' ὅλης τῆς ζωῆς μου » ἡ θεία δίκη κρέμαται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου! » Ἐπυρπολήθη ἡ Σιών· εἰς τὰ πυρὰ τῆς πλέων » μὲ βρόφος εἰς τὸ στόμα μου, ἔφυγα τὸν Ῥωμαίων. » Ἄλλ' ἡ φυγὴ τί μ' ὠφελεῖ, ἀφοῦ δὲν ἀποθνήσκω, » ἀφοῦ ἀνάπαισιν ποτὲ κάμμιαν δὲν εὐρίσκω; » καὶ εἰς τῆς Ῥώμης ἔμελλον τ' ὄμμα μου νὰ κορέσω » τὰ γιγαντώδ' ἐρείπια, καὶ ἔσπευσα νὰ θέσω » τὸ σῶμά μου ὑπὸ αὐτὸ τοῦ γίγαντος τὸ σῶμα· » ὁ γίγας πλὴν κατέπεσεν, ἐγὼ δὲ ζῶ ἀκόμα. » Ἔθνη, φυλαὶ ἐξέλιπον... τῆς ὕψηλου ἄνω » ἐγὼ μόνος ἀπέμεινα χωρὶς νὰ ἀποθάνω. » Ἐκ κορυφῆς ὕψινοφους κατέπεσον ὀρμησας » εἰς τῆς θαλάσσης τὸν βυθόν... πλὴν αὐτὸς ἀναδύσας — » διηῖεν κύμα μ' ἔρριψεν εἰς τὴν ἀκτὴν ἐπάνω, — » εἰς μάτην ἐπροσπάθησα καὶ πάλιν ν' ἀποθάνω. » Ἡ Ἀἴτνα ἐξηρεύετο τὸ πῦρ τῆς τεραστίως, » ἐν μέσῳ τοῦ βαράθρου τῆς ἐπήδησα ἀγρίως· » ὀμοῦ δὲ μετ' οὓς γίγαντας ἐκεῖ δέκα σελήνας, » ὀρητῶν καὶ ὀρυόμενος τὰς μαύρας μου ὀδύνας, » δέκα σελήνας ἔμεινα τὸ πῦρ ἀναρρίπτειν, » καὶ τοὺς θεοῦχοὺς κεραυνοὺς αὐτῆς ἐξακοντίζων. » Εἰς μίαν τῆς πλὴν ἔκρηξιν ἡ Ἀἴτνα μ' ἀνυψώνει, » καὶ μ' ἔξεμετ ἡ λάβα τῆς, πλὴν δὲν μετ' πυρακτόνευ. » Ἐπυρπολεῖτο δάσος τι· ὡς μανιδῶδες τρέχω » ἐντὸς τοῦ· φλόγας ἄνωθεν καὶ κάτωθεν μου ἔχω. » Μόνον κατὰ τὸν πόδα μου ὀλίγον ἐφυργώθη, » ἀντέσχον εἰς τοσοῦτον πῦρ καὶ δὲν κατηναλώθη. » Εἰς τῶν πολέμων ἔπειτα τὴν λύσσαν ἐξετέθην, » ἐμάνην κατὰ Γαλατῶν ὁπόταν ἐπετέθην. » Τῶν ἀνικητῶν Γερμανῶν τὰ ὄρατα καὶ βέλη » μύρια συνελάσθησαν κτυπῶντά μου τὰ μέλη. » Τὰ ζῆφη τῶν Σαρακηνῶν ἐν μέσῳ τῆς ὀρμηῆς μου » εἰς τρίμματα κατέπεσον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου.

» Αἱ σφαῖραι τῆς αἱματηρᾶς ἐκείνης καταγίδος » ἔπιπτον ὡς ἐρέβενθοι ἐπὶ χαλκῆς ἀσπίδος. » Οἱ κεραυνοὶ ὠλισθαῖνον ἐπὶ τοῦ σώματός μου, » ὡς ἐπὶ σκόπελον τραχὺν ἐρπύζοντες ἐμπρός μου, » ἀλλ' οὐδ' ὑπὸ ἐλέφαντος ποτὲ κατηγωνίσθη, » οὐδ' ἀπὸ ἴππου τὴν ὀπλὴν ὄργιλον ἐξάλισθη. » Πλησίον μου ὑπόνομος μετ' ὑρίνον γαστέρα » ἐξαιφνης διαρῆγνυται... πετῶ εἰς τὸν ἀέρα!... » ἐκκομφεθεὶς κατέπεσα... περιφρυγμένον μόνον, » καὶ βλέπω τῶν ἐταίρων μου ἀμέτρητον τὸν φόνον. » Ἐν μέσῳ αἵματος πολλοῦ καὶ μυελῶν χυμένων, » χειρῶν καὶ ὠμῶν καὶ ποδῶν οἰκτρῶς συντεθλασμένων, » τὸ τῶν Γιγάντων ῥόπαλον κτυπῶν με συνετρίφθη » καὶ τῶν δημίων μου ἡ χεὶρ πρὶν πέσει παρελύθη. » Ἡμεδύνα τὸν τῆς τίγρεως ὀδόντα φοικαλέον, » καὶ εἰς τὸ ἀμφιθέατρον δὲν μ' ἔσχισεν ὁ λέων. » Καὶ μεταξὺ ἐκάθησα φαρμακερῶν δρακόντων, » καὶ ἡ χεὶρ μου σφίγγει τὸν φραγμὸν τῶν μαύρων τῶν ὀδόντων* » ἀλλὰ οἱ ὄφεις φεύγουσι καὶ δὲν με φαρμακύνουν, » μόνον μετ' ἐτραυματίσασιν καὶ δὲν με θανατόνουν. » Σκόπτων ἐντὸς τυραννικῶν εἰσῆλθον ἀνακτόρων· » Εἶσαι, εἶπον τῷ Νέρωνι, θηρίον αἰμοδορόν! » καὶ εἶπον τοῖς Χριστιανοῖς, αἰμόφурτα θηρία! » καὶ εἰς τοῦ Μωσῆος τὸν πιστὸν, Τίγρις εἶσαι ἀγρία! » Οἱ τύραννοι ἠσθάνθησαν φοικιδῶδη ἀγωνίαν, » ἀλλὰ δὲν μοὶ ἐπέβαλον θανάτου τιμωρίαν. » Ὡ! διατὶ δὲν δύναμαι ὁ τάλας ν' ἀποθάνω, » μετὰ τοσοῦτους μὀχθους μου καὶ ἐγὼ νὰ ἀνασάνω; » νὰ φέρω σῶμα ἐκ γῆς ἀνθρώπου ἐπαράτου, » μετ' ἄνθρωπον τοῦ πτώματος, μετ' ἄνθρωπον τοῦ θανάτου! » μονοτονία χαίνουσα αἰῶνας νὰ με φθίνη, » καὶ ὁ Κρόνος παῖδας νὰ γενῆ, παῖδας νὰ καταπίνῃ; » Ἄχ! διατὶ δὲν δύναμαι ὁ τάλας ν' ἀποθάνω! » Ὡ σὺ, ὅστις μ' ὄργιζέσαι τόσον σκληρῶς ἐπάνω, » ἐὰν ἡ ὀπλοθήκη σου ἐγκλείει φρικτοτέραν » δίκην τινὰ, ὡς ἀπάσῳ καταστρεπτικώτεραν, » πέμψον καὶ ταύτην κατ' ἐμοῦ! Τυφῶν τις ἄς ὀρμηθῇ, » καὶ ἐκ τοῦ Καρμηλίου ἄνωθεν ἄς με κατακρημνίσῃ· » ἐπὶ τοὺς πρόποδας αὐτοῦ ἐμβρόντητος νὰ πέσω, » καὶ πνευστίων καὶ ἀγωνιῶν ἐφ' ἀπαξ νὰ ἐκπνεύσω!... »

Καὶ κλίνει ὁ Ἀχασθῆρος· βομβεῖ ἡ ἀκοή του, καὶ κλείουν ὑπὸ μελανῆς νυκτὸς οἱ ὀφθαλμοὶ του. Εἶς Ἀγγελος τὸν ἔφρην ἐπάνω τοῦ Καρμηλίου, καὶ ταῦτα ἐξεφώνησε τὸ στόμα τοῦ Ἀγγέλου: « Κοιμᾶσαι, ὦ Ἀχασθῆρ; κοιμοῦ ἐν ἡσυχίᾳ! » ὄχι, ἡ μῆνις τοῦ Θεοῦ δὲν εἶνε αἰωνία! »

ΚΩΝΣΤ. Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ.

ΛΣΜΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΦΡΟΝΟΣ.

Νέον ἄνθος ἔθαλλον.
Ἀγγελος μ' ἐφίλησε
φίλημα πιπρὸν·
μ' ἔδρψε καὶ μ' ἔρριψε,
καὶ εἰς κρημνοὺς μ' ἐκύλισε
χεῖμαρρὸς νεκρὸν.

Κύνκος χιονόπερος
ν' ἀναβῶ ἠθέλησα
εἰς τὸν οὐρανόν,
πλὴν χρυσὴ μ' ἐκέντησε
κεκρυμμένη μέλισσα
καὶ ἔπεσα θανόν.

Φωτοβόλοι μ' ἔφεγγον
ἔρωσ καὶ διάνοια,
ἱερὰ δυὰς·

φεύ! ἀγρία ἔσθονε
τ' ἄστρα τὰ οὐράνια
λαλαψ' ποιητῆς!

Χάρτης ὁ θεόγραφτος
τῆς εὐρείας πλάσεως
μ' ἦτον ἀνοικτός·
πλὴν μοι τὴν ἀφῆρεσεν
ἀπὸ τῆς ὁράσεως
κάλυμμα νυκτός.

Περυφέρω ἔκτοτε,
τὴν ψυχὴν ἀμύματος,
βλέμμα σκοτεινὸν
εἰς κενὴν τὴν ἔκτασιν
τ' οὐρανοῦ δώματος,
εἰς τὸ πᾶν κενόν.

Φύσις, ὡς εἰήλασα,
νέος ὦν, τὸ γάλα σου,
πάλιν σὲ ποθῶ·
νὰ μ' ἀνοίξης ἔρχομαι,
μῆτερ, τὰς ἀγκάλας σου
καὶ νὰ κοιμηθῶ!

Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Ο ΧΡΟΝΟΣ. Ἡμερολόγιον τοῦ βισέκτου ἔτους 1864 μετὰ εἰκονογραφῶν. Ἔτος τρίτον. Δαπάναις Συμεῶν Ἀνδρεάδου. Ἐν Ἀθήναις, 1863.

Ἐν ἐκ τῶν βιβλίων ἐκείνων, ὧν ἡ χρῆσις πάγκοινός ἐστι παρ' ἡμῖν, καὶ τὰ ὁποῖα ὁ λαὸς εὐχαρίστως καὶ μετὰ περιεργείας λαμβάνει εἰς χεῖρας, εἰσὶ τὰ Ἡμερολόγια. Διὰ τῶν βιβλιαρίων τούτων πλείστα ὅσα καλὰ καὶ ὠφέλιμα δυνατὸν νὰ μετοχευθῶσι τῷ λαῷ, καὶ πολλάκις καλῶς γεγραμμένον καὶ ἀρίστης ἐκλογῆς Ἡμερολόγιον ἀναπληροῖ τὴν θέσιν διδακτικῆς βιβλίου. Σήμερον πλείστα ὅσα δημοσιεύονται Ἡμερολόγια, ποικίλην περιέχοντα, ὕλην τερπνὴν καὶ ὠφέλιμον πολλάκις, καὶ ὅμως πολλὰ ὀλίγα δυστυχῶς ἐκπληροῦσι τὸν ὑποδεχθέντα ἠθικὸν σκοπὸν διότι τὰ πλείστα, εἰς κερδοσκοπίαν μᾶλλον ἢ ἠθικὴν ὠφέλειαν ἀποβλέποντα καὶ ἐν πλείστη ὕψι ἀγυρτίᾳ ὑπὸ τοῦ τυχόντος γραφόμενα ὅπως κινῶσιν εὐθὺς ἐκ προοιμίων τὴν περιέργειαν τοῦ ἀγοραστοῦ, ἀντὶ ὠφελείας βλάβης πρόξενον γίνονται.

Ὁ ἀπὸ τίνος διὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν μετατυπώσεων καὶ δημοσιεύσεων τοῦ οὐ μικρὰν ὑπηρεσίαν προσφέρων τῷ ἡμετέρῳ κοινῷ Κ. Συμεῶν Ἀνδρεάδης, ἐν τῇ φιλοκαλίᾳ τοῦ ἀνέλαβεν ὅπως θεραπεύσῃ καὶ τὴν ἐπαισθητὴν ταύτην ἔλλειψιν διὰ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ καλῶς γεγραμμένου καὶ κάλλιστα ἀναγνώσματα περιέχοντος Χρόνου. Ἀρκεῖ τις μικρὸν νὰ ἐγκύψῃ εἰς τὸ ἔργον τοῦ Κ. Ἀνδρεάδου, ὅπως ἴδῃ ποικίλην, ἐκλογὴν ἀρίστην καὶ ὕλην σπουδαίαν, τερπνὴν καὶ ὠφέλιμον, τεχνικῶς κατεστρωμένην. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἀκριβεία περὶ τὰς χρονολογίας, οἷαν σπανίως εὐρίσκει τις εἰς ἄλλα τοῦ τοιοῦτου εἶδους ἔργα, καὶ πολλὰ ἐνδιαφέροντα τὸ καθ' ἡμᾶς κοινόν, ἰδοὺ τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικά, ἅτινα τιμοῦν καὶ συσταίνουσι τὸν Χρόνον.

Ἀμφιβολία δὲν ὑπάρχει ὅτι, προϊόντος τοῦ καιροῦ, θὰ κατασταθῇ τελειότερον τὸ γνήσιον τοῦτο τῆς μεγαλοπύ-

λεως ἡμῶν προϊόν, καὶ ὅτι ὁ πάντων προαγωγὸς καὶ διδάσκαλος χρόνος θὰ βελτιώσῃ ἐπαισθητῶς καὶ τὸν τὸ τρίτον ἡδὴ ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ διατρέχοντα Χρόνον.

Ἐν τούτοις, ἐπιθυμοῦντες νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας ἰδέαν τῆς ποικιλίας τοῦ Ἡμερολογίου τούτου, παραθέτομεν περιεργείας χάριν μικρὸν τι διηγημάτιον, συννοῦν μετὰ τῆς τέρψεως τὴν διδασκαλίαν, ὡς ὅλα τὰ ἐν τῷ Χρόνῳ περιεχόμενα.

Ο ΒΕΖΥΡΗΣ ΚΑΙ Ο ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ.

— Ἐξελέγημεν μεταξὺ τῶν ὠραιότερων γυναικῶν τῆς Ἀσίας, ἐδιδάχθημεν νὰ σοὶ ἀρέσκωμεν, παρθυμούμεθα νὰ σὲ λατρεύωμεν καὶ ἀμιλλώμεθα πρὸς ἀλλήλας, ὅταν πρόκειται τις ἐξ ἡμῶν νὰ σὲ ἀγαπήσῃ πλείοτερον. Ἐνῶ δὲ καὶ σὺ ἡγάπας ἡμᾶς ἄλλοτε, πῶς γίνεται τώρα, κατάκλειστος εἰς τὰ ἐνδότερα τῶν ἀνακτόρων σου, νὰ θεωρῆς ἡμᾶς ὡς ἀντικείμενα ἀδιαφορίας, μίσους μάλιστα; Ποία ἰδιοτροπία ἢ ἀηδία μᾶς στερεῖ καθ' ἡμέραν τὰς θωπείας καὶ τὴν παρουσίαν σου;

Οὕτως ἐλάλουν μίαν ἡμέραν αἱ γυναῖκες τοῦ σεραγίου εἰς νεαρόν τινα Σουλτάνον, ὠραῖον καὶ ἀξιεραστον, καὶ ὅστις ἐπὶ τινὰ ἔτη ἦτο ἔκδοτος εἰς τῶν χαρμενίων του τὰς ἡδονάς.

— Οὕτε ἰδιοτροπία, ταῖς ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, οὕτε ἀδιαφορία, καὶ πολὺ ὀλιγώτερον ἀηδία ἢ περιφρόνησις, με ἀπομακρύνουσι τῶν τόσων σας θελημάτων. Ὁ ὀρθὸς λόγος καὶ αἱ συμβουλαι τοῦ γέροντος βεζύρου μου με κατέπεισαν ν' ἀποφύγω καὶ νὰ παραιτηθῶ ἀπὸ τὴν ἡδυπάθειαν, ὅπως ἐνασχοληθῶ εἰς τὰ ἀφορώντα τὴν αὐξήσιν τοῦ Κράτους καὶ τῆς δόξης μου.

— Ὁ γέρον ὑπουργός σου, ὁ παλίμπαις βεζύρης σου! αὐτὸς σὲ ἔδωκε τοιαύτας συμβουλὰς! εἶπε μία νέα ὀδάλισσα. Πίστευσον, Σουλτάνε μου, ὅτι καὶ ὁ ἴδιος θὰ ἐκλινε γόνυ ἐνώπιον τῶν γυναικῶν, ἂν δὲν ἐφοβείτο τὴν περιφρόνησιν. Ἐπίτρεψον, Σουλτάνε μου, νὰ με δώσης εἰς αὐτὸν διὰ μερικὰς ἡμέρας ὡς δούλην του, καὶ σοὶ ὑπόσχομαι νὰ σοὶ τὸν φέρω εἰς τὰ νερά μου, καὶ νὰ τὸν καταπέσω νὰ πράξῃ ὅ,τι καὶ ἂν ἤθελον τῷ εἰπεῖ, ἔστω καὶ τὸ πλεόν ἀνόητον.

Οἱ λόγοι οὗτοι εὐχαρίστησαν τὸν Σουλτάνον τὰ μέγιστα. Ὁ γέρον βεζύρης ἔλαβε μετ' ὀλίγας ἡμέρας δῶρον παρὰ τοῦ κυρίου του τὴν ὠραῖαν ὀδάλισσαν. Τὰ θέληγά τῆς ἀνεζωπύρησαν τὴν ἐκ τῆς ἡλικίας ψυχρανθεῖσαν καρδίαν του, καὶ ἔγεινεν ἐντὸς βραχείου χρόνου καὶ λάτρις τῆς καὶ παιγνίου τῆς. Ὅτε δὲ ἐκείνη ἐξησφαλίσθη περὶ τοῦ θριάμβου τῆς, καὶ εἶδεν ὅτι ὁ γέρον παρεδόθη εἰς αὐτὴν ὀλόκληρος, ἤλλαξε τότε διαγωγὴν καὶ ὠπλίσθη με αὐστηρότητα. Εἰς μάτην ὁ γέρον ἐραστής τὴν ἐβίαζε νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν τόσῃν ζέσιν τῆς καρδίας του.

— Τί παράξενοι ὅπου εἰσθε σεῖς οἱ ἄνδρες! τῷ εἶπεν ἐκείνη μίαν ἡμέραν. Νομίζετε ὅτι εἴμεθα ὑπόχρεοι νὰ ὑποχωρῶμεν εἰς ὅλας τὰς θελήσεις σας, ἀρκεῖ μόνον σεῖς νὰ ζητῆτε. Ἐὰν ζητῆς παρ' ἐμοῦ ὅ,τι νομίζεις εὐτυχίαν σου, καὶ τὸ ὁποῖον ἡμπορεῖ νὰ με καταστήσῃ διπλασίως δούλην σου, πληρῶνεις ἀράγε πολὺ ἀκριβὰ καὶ τὴν εὐνοίαν καὶ τὴν θυσίαν μου, ἐὰν στέρξης νὰ κάμῃς μόνον μίαν ἡμέραν ὅ,τι καὶ ἐγὼ σοῦ ζητήσω;

— Μίαν μόνην ἡμέραν! Πρόσταξε, ψυχὴ μου· θέλω ἐν ὅσῳ ζῶ νὰ σοὶ ὑπακούω καὶ νὰ σοὶ ἀρέσκω.

— Εἶνε παρὰ πολὺ τοῦτο δι' ἐμὲ, τὴν πτωχὴν δούλην σου. Δὲν θέλω παρὰ μόνον μίαν ἡμέραν, τὴν αὐρίον. Ναί, συγχώρησον αὐρίον νὰ δοκιμάσω τὴν πρὸς ἐμὲ ἀγάπην σου.

Ὁ βεζύρης ὑπεσχέθη ἐντὶ σφοδρότητι τοῦ πάθους του, ἢ δὲ ὀδάλισσα ἐμήνυσεν εἰς τὸν Σουλτάνον νὰ κρυφθῇ ἔγκαίρως εἰς τὰ δώματα τοῦ ὑπουργοῦ του. Οὗτος δὲ, ἅμα φθάς, πίπτει εἰς τοὺς πόδας τῆς νεάνιδος.

— Μίαν στιγμὴν, τῷ εἶπεν ἐκείνη· ἐνθυμήθητι ὅτι σήμερον θὰ δοκιμασθῇ ὁ πρὸς ἐμὲ ἔρωσ σου· θέλω νὰ βεβαιωθῶ μέχρι τίνος βαθμοῦ δύναται νὰ φθάσῃ ἡ τοσάκις ἐπαινεθεῖσα εὐγένειά σου. Βλέπεις τοῦτον τὸν χαλινὸν καὶ τοῦτο τὸ ἐπίσαγμα; Πρέπει νὰ σοὶ βάλω καὶ τὰ δύο, καὶ οὕτως ἐπισεσαγμένος καὶ χαλιναγωγούμενος, νὰ μοὶ χρησιμεύσῃ δι' ὀλίγην ὥραν ὡς ὑποζύγιον, καὶ νὰ με περιαγάγῃς ἐντὸς τοῦ δώματος τούτου.

— Τί ἰδιοτροπία! τί παράξενα! εἶπεν ἐκεῖνος· ἀλλὰ πρέπει νὰ θέλω ὅ,τι θέλεις· σοὶ τὸ ὑπεσχέθη.

Καὶ οὕτω, με τὸν χαλινὸν εἰς τὸ στόμα καὶ τὸ σάγμα εἰς τὴν ῥάχιν, περιπατεῖ με τὰ τέσσαρα, καὶ διασκεδάζει τὴν Γλυκερίαν του. Εἰς τὴν δευτέραν ἐν τῷ δωματίῳ στροφὴν ὁ Σουλτάνος ἐμφανίζεται.

— Μὰ τὸν Μωάμεθ, ἀνακράζει, ἰδοὺ διαγωγὴ μωροτάτη εἰς σοφὸν αὐστηρότατον!

— Σουλτάνε, εἶπεν ὁ γέρον βεζύρης, χωρὶς διόλου νὰ ταραχθῇ εἰς τὴν ἀπροσδόκητον αὐτοῦ ἐμφάνισιν, ἐδῶ δὲν βλέπεις παρὰ ἐμπράκτως τὴν ἀπόδειξιν τῶν ὅσα ἔως τώρα σ' ἐδίδαξα. Ἰδοὺ ἦνῶσα τὸ παράδειγμα μετὰ τῶν παραγγελεμάτων μου. Εἶθε ἡ ἀδυναμία μου νὰ σὲ φυλάττῃ ἀπὸ ἄλλας μεγαλητέρας, εἰς ὅσας ὁ ἔρωσ δύναται νὰ ἐκθέσῃ τὴν σὴν μεγαλειότητα!

Ἐν τούτοις ὁ πολύμητις πρωθυπουργὸς ἠναγκάσθη νὰ δμολογήσῃ καθ' ἑαυτὸν τὸ τοῦ ἀρχαίου ποιητοῦ:

Γυναῖκες ἐς μὲν ἐσθλ' ἀμηχανώταται,
κακῶν δὲ πάντων τέκτονες σοφώταται.

ΕΠΙΤΥΜΒΙΑ.

Τὴν περισπούδαστον καὶ λίαν περιληψμένην μοὶ Αὐτῆς 'Επταλοφικὴν εὐγένειαν ἤδηττα προσαγορεύω καὶ ἡδέως κατασπάζομαι!

Ὡς νὰ ὑπῆρχε πρόβλημα περὶ τῆς ἐξιδιασμένης προσοχῆς, ἦν καταβάλλουσιν εἰς τὸ ἔργον των οἱ Κύριοι στοιχειοθετῆται, ἠθέλησε καὶ ὁ τῆς Ἡμετέρας εὐγενείας νὰ μᾶς τὸ βεβαιώσῃ ἐν τῇ στοιχειοθετῆσει τοῦ ὑπὸ στοιχείου Α ἐπιτυμβίου ἐν τῷ ΚΘ' φυλλαδίῳ τοῦ Συγγράμματος. Ὡς νὰ λάβῃ ὅθεν ἡ ἀξιάγατος ἀγάπη τῆς τὴν καλωσύνην

νὰ παρακαλέσῃ τὸν Κύριον στοιχειοθετῆν νὰ λάβῃ τὸν κόπον νὰ τὸ στοιχειοθετῆσῃ καὶ δεύτερον, με τὴν προσθήκην, ἐννοεῖται, τοῦ παραλειφθέντος στοιχείου, διαβεβαιώσῃ αὐτὸν συγχρόνως ὅτι καὶ οἱ Κύριοι ποιηταὶ ἔχουν τὴν ἀξίωσιν νὰ θεωροῦν τὴν παράλειψιν ἐνὸς στίχου ἴσῃ μετὰ τὴν καθυστέρησιν ἐνὸς μηνιαίου στοιχειοθετοῦ. Ἰδοὺ ὀλόκληρον τὸ ἐπιτύμβιον:

Ἔλα ὄω, εὐλογημένη, ἔλα νὰ χρῆσῃ τὴν εὐχὴν μου!
τσοῦζε μιά ἀπὸ τὴν τσότρα καὶ συχώρα τὴν ψυχὴν μου.
Καὶ ἐγὼ ἔταν ἔζουσα,
με τὴν τσότρα συγχωροῦσα,
με τὴν τσότρα κ' εὐλογοῦσα.

Λαμβάνω δὲ τὴν ἔξοχον εὐχαρίστησιν (βλέπετε πόσον περιποιητικὸς εἶμαι σήμερον) νὰ εἰδοποιήσω τὴν Ἡμετέραν λογικότητα ὅτι ὁ ἔχων τῶν ἐπιτυμβίων τὴν συλλογὴν φίλος ἔσχῃ τὴν καλωσύνην νὰ θέσῃ αὐτὴν ὑπὸ τὴν διάθεσίν μου διὰ φιλοφρονητικωτάτης ἐπιστολῆς, ἢ ἐπισυνάπτω ἐνταῦθα καὶ τὴν ὁποῖαν δύνασθε, ἂν θέλετε, νὰ δημοσιεύσῃτε ὑπ' εὐθύνην, ἐννοεῖται, τοῦ γράψαντος.

Ἐπειδὴ δὲ δυστυχῶς σήμερον δὲν εὐκαιρῶ νὰ τῇ πέμψω ἐπιτύμβια, ἐπιφυλαττόμενος νὰ πράξω τοῦτο ἀκολουθῶς, ἀρκοῦμαι ἀναγγέλλων τῇ Ἡμετέρᾳ ἀγάπῃ εὐάρεστον ἀγγέλιον, ὅτι ἡ Μοῦσα Καλλιόπη ἀπέκτησε κατ' αὐτὰς καὶ ἕτερον ὀπαδὸν ὀμηρικώτερον τοῦ Ὀμήρου. Ὁ λόγος περὶ νέου τινὸς ἀοιδοῦ, ὅστις διὰ νέων μέτρων καὶ λέξεων ἐπρόσθεσε νέα; καλλονὰς εἰς τὴν ἔποποιάν· διότι ἀφοῦ κατεχώνιασεν, ἢ ἐπὶ τὸ Ὀμηρικώτερον, ἐλαδρὸφάγησεν αὐθημερὸν μίαν ὀκτὸν λοκουμίαν, ἔγραψεν ἐπὶ τοῦ κενωθέντος κουτίου τοὺς ἐξῆς ἀπαραιμύλους Ὀμηρικούς στίχους:

Βουλιμίαισιν ἄειδε, θεὰ, Χαυτιάδω ἀριστῆος
οὐλομένην, ἢ μυρία λοκούμοις ἔλγε· ἔθληκε,
πολλὰς δ' ἰφθίμους βούκας γαστέρι προΐαψε
λοκούμων· αὐτὰ δ' ἐλώρια τεύχευ ὀδοῦσιν
ἐμοῖς, φάρυγγί τε· (Χαῦτου δ' ἔτελειετο βουλή).

Τῆς λίαν περισπούδαστον καὶ τὰ μάλιστα περιληψμένης μοὶ 'Επταλοφικῆς εὐγενείας

δι' ἀπυροῦ πρὸς Θεὸν εὐχέτης
καὶ πρόθυμος εἰς τοὺς ὀρισμούς τῆς

Z. Σ. Ρ. Χ.

Υ. Γ. Κολακεύομαι νὰ ἐλπίσω ὅτι ὁ ἀξιώτιμος στοιχειοθετῆς θὰ πεισθῇ πλέον ὅτι περιττὸς ὁ κόπος τοῦ νὰ μᾶς δώσῃ καὶ ἕτερον δεῖγμα τῆς ἐξιδιασμένης προσοχῆς του.

Ὁ ἴδιος ὁ οὐρανόσκιος τῆς.

Ἰδοὺ καὶ ἡ ἐπιστολή, περὶ ἧς γίνεται ἀνωτέρω μνεία.

Φίλτατε Κύριε!

Ἀληθῶς εἶχον λησιμονῆσαι τὴν ὁποῖαν πρὸ ἐτῶν συνέταξα συλλογὴν ἐπιτυμβίων, ἀλλ' ἀφοῦ εἶδον τινὰ ἐξ αὐτῶν δημοσιευθέντα ἐν τῇ 'Επταλοφῇ, λαμβάνω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ πέμψω ὑμῖν ταῦτα ὡς ἔχουσι, διότι ἐνεκα σπουδαιωτάτων ἀσχολιῶν μου δὲν εὐκαιρῶ νὰ τὰ ἐπεξεργασθῶ. Ἐν τῷ τῷ πιστεύω νὰ μὴ διαφύγῃ τὴν ὀμολογουμένην ὀφειλόμεν ἡμετέροις σας ὅτι αὐτὴ ἡ ἀποστολὴ τῆς συλλογῆς μου εἶνε ἀρκοῦσα ἀποδείξει ὅτι συμμερίζομαι πληρέστατα τὴν γνώμην σας, ὅτι δηλαδὴ πολλάκις ἐκ τῶν ὀλίγων ἢ μικρῶν ἐξάγει τις πολλά.

Μίαν εἰσέτι παρατήρησιν ἐπὶ τῆς συλλογῆς μου. Ἐν αὐτῇ θέλετε ἀπαντήσαι πιθανῶς πολλὰ σφάλματα καὶ ἀνορθογραφίας καὶ σολοικισμούς, καὶ σκανδαλώδεις ἐναχῶς φράσεις καὶ λέξεις καὶ πράξεις· ἀλλ' ὀφείλετε νὰ τὰ σεβασθῆτε, καθόσον ὅλα ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια ἀποτελοῦσι σήμερον τὰ κυρία προσόντα πολλῶν ἐκ τῶν ζώντων νεκρῶν, καὶ ἰδίως τῶν σεμνονομένων διὰ τὸ σ τ α τ ο ς καὶ ὠ τ α τ ο ς τοῦ τίτλου των. Ναί, φίλτατε, σεβᾶς πρὸς πᾶν ὅ,τι ἔχει πέρασιν ἐν τῇ κοινῇ μας, διότι ἄλλως καὶ ζῶντα ἀκόμη σὲ σκαρβουνῶν αὐτὸ τὸ ἐπιτύμβιον:

Ὅστις θέλει νῆφωσιν νὰ νῆ μεταξὺ τῶν μεθυσμένων,
μέθυσον οἱ μεθυσμένοι τὸν κηρύττον τὸν καυμένον!

Δημοσιευθῆναι λοιπὸν ὡς ἔχουσι τὰ ἐπιτύμβια, ἀφοῦ οὐδ' ὄμεις οὐδ' ὁ ἀξιώτιμος συντάκτης τῆς καλῆς 'Επταλοφῆς ἐστὲ ὑπεύθυνοι. Ἀπασα ἡ εὐθύνη ἀνήκει εἰς τὸν Διοσκούριδην καὶ ἑτέρους. Ἐπιτραπήτω μοι ἡδὴ νὰ σὰς διακοινωνῶ τινὰ τῶν καθ' ἡμᾶς. Πρὸ τίνος καιροῦ ἔλαβον ὑπονοίας ὅτι τινὲς ἐκ τῶν διδασκάλων μας γνωρίζουν τὴν Σολομονικὴν, καὶ εἰς τοῦτο με παρεκίνησε κα-

ρίως ἢ διαγωγή γνωρίμου τινός διδασκάλου, ὅστις, ἐνῶ δὲν ἔχει οὐδένα ἄλλον πορισμὸν εἰμὴ τὸν ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός του, διδάσκει πρὸ τινων μνηῶν ἀμισθί, καὶ ἐν τοσοῦτῳ ὑπάρχει εἰσέτι μεταξὺ τῶν ζώντων. Τὸ νὰ κατορθώσῃ λοιπὸν νὰ ὑπηρετῆ τις ἄνευ μισθοῦ καὶ νὰ ὑπάρχῃ ἐν τοῖς ζώσιν ἐξ ἄπαντος ὑποτίθεται ὡς κάτοχος ὑπερφυσικοῦ τινος μυστικοῦ, ἐκ τῶν παρεχόντων τοῖς μύσταις τὴν χρυστὴν κλειδα κεκρυμμένου τινός θησαυροῦ. Τοιαύτη τις δοκιμὴ ἀπειράκις ἐπανελήφθη ἀφότου ἐστήθη ὁ κόσμος, ἀλλ' ἀπέτυχεν ὡς φαίνεται ἐξ ἐνός ἐπιτυμβίου, τὸ ὅποτον θὰ ἰδῆτε ἐν τῇ εἰρημένῃ συλλογῇ καὶ τὸ ὅποτον ἔχει οὕτω :

Διαβάτα, ποῖος ἦμην ἔχεις, βλέπω, ἀπορίαν
τὸ μανθάνεις ἂν ῥωτήσης τῆς σχολῆς τὴν ἐφορίαν.
Ῥώτησον καὶ τὸν Μοῦκ τ ἄ ρ η, καὶ θὰ μάθης πόσους μῆνας
δὲν ἐπῆρα μηνιαῖον ὡστε ψόφησα τῆς πείνας.

Ἄλλ' ἢ ὑπόνοιά μου αὕτη μετεβλήθη εἰς πεποθήσιν, ἀφοῦ ἐβεβαιώθη ὅτι καὶ πολλῶν ἄλλων σχολῶν διδάσκαλοι, ἂν καὶ ἔχουν ἀπὸ κάμποσα μνηαῖα νὰ λάβουν, φαίνονται ὅμως καὶ καλοσυνδεδυμένοι, καὶ, τὸ σημαντικώτερον, μὲ παπούτσια δίχως ἐμβάλωμα. Ἄλλ' εἶχον καὶ ἐγὼ ἀνάγκην Ἀριαδνείου μίτου, (λέγω δὲ καὶ ἐγὼ, διότι καὶ εἰς σεβάσμιος φίλος μου τῆς Ἀριάδνης τὴν μίτην κρατῶν νοχθημερὸν ἐν τινὲ ἐκλογῇ κατώρθωσε πέσε σήκω καὶ σήκω πέσε νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ τῆς παροιμίας μὲ τὴν μιά μου θυγατέρα πέντε γάμους κατ' ὀρθόνω) καὶ τὸν μίτον αὐτὸν ἐστοχάσθη νὰ πορισθῇ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐπιτυμβίου, κατευθυνθεὶς πρὸς τὴν Αὐτοῦ ἐλλογιμότητα, αὐτὸν τὸν ἴδιον διδάσκαλον, τὸν ὅποτον τυχαίως ἄλλοτε εἶχον γνωρίσει ἐπὶ τῆς γεφύρας, ἀποροῦντα πεντάρικ ὅπως πληρώσῃ τὸ δικαίωμα τῆς διόδου.

Εἰσελθὼν λοιπὸν εἰς τὸ οἶκμά του, ἐχαιρέτιστα ὑποκλινόμενος καὶ ὡς ἔδει, ὁ δὲ θεράπων οὗτος τοῦ Ἀπόλλωνος μὲ ἐδέχθη φιλοφρονέστατα. Τότε ἤρχισα νὰ ἐπανῶ τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα, ἐπιλέγων τὸ τοῦ Ἀποστόλου: « Διπλῆς τιμῆς ἀξίουν ἴδει τοὺς κοπιῶντας ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ », καὶ ὅτι ἴσάν νὰ τὸ ἐνοστιμεύομαι καὶ ἐγὼ νὰ γίνω διδάσκαλος. Τοῦτο ἀκούσας ἡ Σοφολογιότης του, μὲ ἐναγκαλιζέται, ἀμέσως κράζων: « Χαίρω, Ἠγαπητέ, ὅτι ἂν καὶ ὀψὲ ἀλλὰ νῦν ἐσχίκασι διότι τὸ νὰ ἀσπασθῆς τὸ μακάρτατον ἐπάγγελμα μου θὰ εἶπη ὅτι τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξω ἀπὸ τοῦ λοιποῦ καὶ πώλησον τὰ ὑπάρχοντά σου, καὶ δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι.

— Τὰ ὑπάρχοντά μου νὰ πωλήσω, διδάσκαλε; ἐκράξα ἐγώ.

— Μάλιστα, Ἠγαπητέ, τὰ ὑπάρχοντά σου· διότι ὁ θέλων ὀπίσω τοῦ λογίου Ἐρμού ἀκολουθεῖν ἀνάγκη ἀπαρνήσασθαι ἑαυτὸν καὶ ἄραι τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

Ἡ ἀπάντησις αὕτη τοῦ διδασκάλου μὲ ἔκαμε νὰ ὑποπτευθῶ ὅτι ἦ δὲν μὲ ἐνόησεν, ἢ ἀπὸ τὴν πολυφρασίαν παραλαεὶ καὶ ἔξυπνος. Ὅθεν καὶ ἀνταπίντησα.

— Ὁ σταυρὸς, διδάσκαλε, μὲ ἀρέσει νὰ τὸν βλέπω· ἀλλὰ νὰ τὸν σηκῶν εἰς τὴν ῥάχιν μου, (ἢ καὶ νὰ μὲ σηκῶνῃ, ἂν θέλετε,) καθόλου δὲν τὸ νοστιμεύομαι.

Ἄλλ' ἐκεῖνος, ἐπιμένων εἰς τὴν ἰδέαν του καὶ ἐπεξηγῶν τρόπον τινὰ αὐτήν, μὲ ἀπεκρίθη:

— Ὁ θέλων σῶσαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν.

Τὴν πρώτην ὑπόψιν μου διεδέχθη ἄλλη· ἐνδέχεται, εἶπον κατ' ἑμαυτὸν, ἢ ἀπὸ φθόνον ἢ ἀπὸ ἰδιοτέλειαν νὰ ζητῆ νὰ μὲ ἀποτρέψῃ. Διὸ καὶ ἠρώτησα αὐτὸν αὐθις λέγων:

— Διδάσκαλε, ἐν παραβολαῖς ὁμιλεῖς;

— Καὶ βέβαια, μοὶ λέγει, διότι βλέπων οὐ βλέπεις, καὶ ἀκούων οὐκ ἀκούεις, οὐδὲ συνῆκας.

Ἀπελπισθεὶς ἐκ τοῦ παραβολικοῦ τούτου ὕφους, « Διδάσκαλε, τῶ εἶπον, κάμε μου τὴν χάριν νὰ ὁμιλήσωμεν ῥωμαίτικα. Λαμβάνεις μισθόν; »

— Μάλιστα.

— Τακτικῶς;

— Τακτικώτατα.

— Καὶ τί μνηαῖον πέρνεις;

— Μνηαῖον δὲν λαμβάνω, ἀλλ' ἐξαμηνίαν μὲ δίδουν.

— Καὶ πόσα τὸ ἐξάμηνον;

— Μὴ λέγε πόσα, ἀλλὰ πόσους.

— Τί πόσους;

— Ἄγνοεῖς, βλέπω, ἢ ἐλησιμόνησας καὶ τὰς πρώτας ἀρχὰς τῆς γραμματικῆς· τὸ πόσα εἶνε γένους οὐδετέρου.

— Βέβαια καὶ ὑπονοεῖ τὸ γ ρ ὀ σ ι α.

— Ἐνῶ ὁ παρὰς εἶνε γένους ἀρσενικοῦ, ὁ παρὰς, τοῦ παρὰ κτλ.

Ἀφοῦ εἶδον ὅτι ὑπεκφεύγει νὰ μὲ ἀπαντήσῃ περὶ τῆς μισθοδοσίας του, ἄς τὸν ψαρύσω, εἶπον, ἀλλάχουσε. Διὸ καὶ τὸν ἠρώτησα ἂν ἡ οἰκία, εἰς τὴν εὔρισκον αὐτὸν, τὴν ἰδική του.

— Ἄν, φίλτατε! ἡ οἰκία αὕτη ἦτο τῶντι ἰδική μου πρὶν γίνω διδάσκαλος, ἀφοῦ ὅμως ἔγινα, ἐδιόσθη νὰ τὴν πωλήσω, διότι ἕνεκα τῶν διδασκαλικῶν μου ἐνασχολήσεων δὲν μοὶ ἔμεινε καιρὸς νὰ φροντίσω καὶ περὶ τῆς καλῆς διατηρήσεώς της· καὶ ἤδη τὴν κατέχω δι' ἐνοικίου.

— Προπληρωτέου;

— Κατὰ τὸ συμφωνητικὸν προπληρωτέον· ἀλλὰ καὶ τῶν συμφωνιῶν οἱ ὅροι ὑπάρχοντα ἐνόησε πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν Κανονισμῶν. Χρεωστῶ ὅμως μεγίστην χάριν εἰς τὴν καλοκάγαθίαν τοῦ νέου ἰδιοκτήτου, ὅστις, μὴ θέλων νὰ ἀκούσῃ τὸ οὐκ ἂν λάθῃς, κτλ. ἀφίνει ἐς αὐτὸν τὰ σπουδαῖα.

— Ἄλλ' εἰς τὴν ἀποθήκην σας, διδάσκαλε, πιστεύω νὰ εὔρισκωνται τοὺλάχιστον ἀφθονα τὰ τρόφιμα.

— Ἀφθονώτατα· ἀπὸ τὰ ὅποια ἠμπορεῖ καὶ ἡ ὑμετέρα μέλλουσα σοφολογιότης νὰ προμηθευθῇ ὅτε καὶ ὅσα θέλει.

— Καὶ ποῦ εἶνε ἡ ἀποθήκη σας, παρακαλῶ;

— Τὴν ἔχω εἰς τὸ πλησίον παντοπωλεῖον ἢ Δὴμητρα· διότι, ὡς ἐκ τῶν συγγῶν πυρκαϊῶν, δὲν κρῖνω φρόνιμον νὰ ἔχῃ τις πολλὰ πράγματα εἰς ξυλίνην οἰκίαν· διὰ τοῦτο καὶ ἡ σπάνις αὕτη τῶν ἐπίπλων, ἐκτὸς τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων. Ἐν ὀλίγοις, φίλε μου, σὲ λέγω ὅτι, χάρις εἰς τὴν καλοκάγαθον προαίρεσιν τοῦ ἀρτοποιοῦ καὶ κρεωπώλου, εὔρισκομαι σήμερον ἐν τοῖς ζώσιν ἄλλως, ἂν ἔλειπον οἱ ἀγαθοὶ οὗτοι πῶλαι, πρὸ πολλοῦ πολλὰ ἱσθημοὶ ψυχῆ τῶν διδασκάλων τῆς πόλεώς μας θὰ προεπέμποντο αἰεὶ ὑπὸ τοῦ ἀδυσωπότητος λιμοῦ.

Ἐν τοσοῦτῳ ἐκ τῆς παραλαῆς αὐτῆς ὁμιλίας τοῦ διδασκάλου ἐνισχύθη ἡ ὑπόνοιά μου, ὅτι δηλαδὴ ἐκ πονηρᾶς προθέσεως ζητεῖ νὰ μὲ ἀποτρέψῃ τοῦ νὰ γίνω διδάσκαλος, καὶ συγχρόνως ἐπέισθη ὅτι καὶ ἡ σοφολογιότης του εἶνε τῆς Σολομονικῆς Προφέσεως, διότι καὶ ἐπὶ τῶν ὑποδημάτων του εἶδον πρόσθετα ταμάκια εἰς σχῆμα Πεντάλφας, πανόμοια δηλαδὴ ἀντίτυπα τῆς θαυματουργοῦ ἐκείνης σφραγίδος τοῦ Σολομῶντος· ὅθεν καὶ παρατήσας τὴν σοφολογιότητά του, ἀπῆλθον.

Ἔως ἐδῶ, φίλτατε, ἐπροχώρησα εἰς τὸ περὶ ἀνακαλύψεως τῆς Σολομονικῆς. Ἐπιφυλάττωμαι ὅμως νὰ σοὶ κοινοποιήσω καὶ ὅσα ἀκολούθως πληροφορηθῶ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, διότι δὲν εἶνε εὐκαταφρόνητον τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα, ἀφοῦ καὶ χωρὶς νὰ πληροῦνται οἱ καλοὶ διδάσκαλοι μας ζῶσιν ἀξιόλογα.

Σὲ ἀσπάζομαι [ἐν τούτοις ἐκ καρδίας,

ὁ σὸς

ΔΙΟΣΚΟΥΡΙΔΗΣ.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

26.

Μὲ τὰ πρῶτά μου τὰ δύο μνηαῖα κατασκευάζεις,
δι' ἧς τρόφιμα παντοῦ εἰς τὸ ἔλθον μου μεταβιβάζεις.

27.

Εἰς τοὺς πλείοντας τὴν νύκτα χρησιμεύω. Ἄν θελήσης
νὰ μὲ ἀναγραμματίσης,
εἰς τὸ κύμα τῆς θαλάσσης πάντοτε θὰ μ' ἀπαντήσης.

28.

Ἐν τὴν θάλασσαν εὔρισκομαι χωρὶς ἰχθῶς νὰ ἦμαι·
ἂν μ' ἀναγραμματίσης,
πηγὸν δὲν εἶμαι, πλὴν πετῶ, κ' εἰς τὰ χωράφια κεῖμαι·
εἰς δύο ἂν μὲ χωρίσης,
τὸ τελευταῖον μέρος μου ἰδέ το, σὲ φωνάζει,
πρὸ ὀφθαλμῶν σου, φίλε μου, ἴσταται καὶ... κομπάζει.

Γ. Μ. ΒΑΝΝΙΕΡΗΣ.

ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΓΗ' ΑΡΙΘΜΟΝ 25 ΑΙΝΙΓΜΑΤΟΣ.

Φῶς.